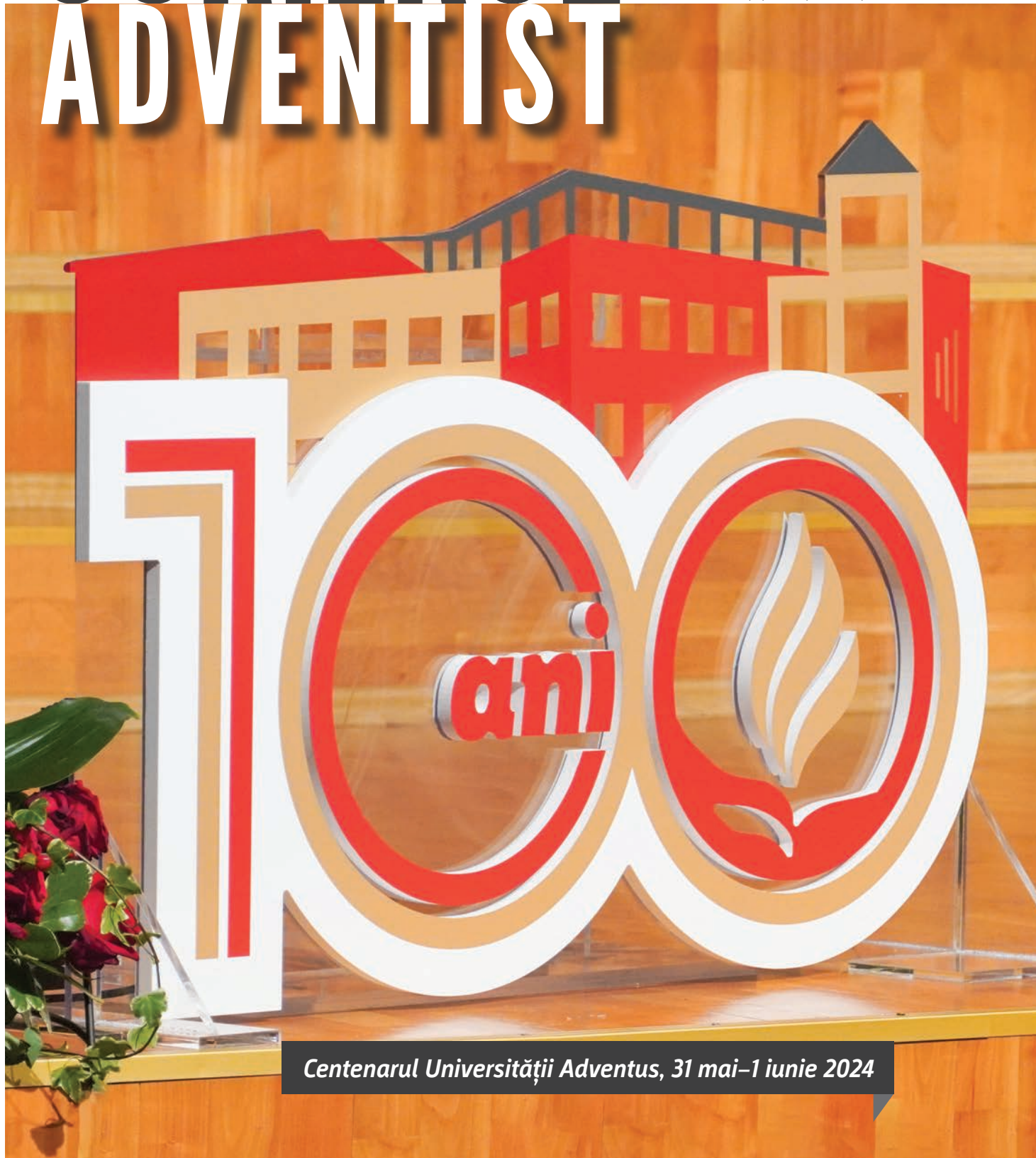

CURIERUL ADVENTIST

IULIE 2024: CENTENARUL UNIVERSITĂȚII ADVENTUS + UN GÂND DE RECUNOȘTINȚĂ PENTRU CEI NEȘTIUȚI... PENTRU CEI CARE NU MAI SUNT, DAR CONTINUĂ SĂ EXISTE... + WMAP VERSUS BIG BANG + TEHNICI DE ÎNVIERE + ÎNMULȚIREA PĂINILOR + APUSUL ISTORIEI + FOBIA FAȚĂ DE „DUMNEZEUL VECHILUI TESTAMENT”

REVISTĂ LUNARĂ DE INFORMAȚII ȘI INSPIRAȚIE PENTRU AȘTEPTĂTORII REVENIRII DOMNULUI HRISTOS

Centenarul Universității Adventus, 31 mai–1 iunie 2024

„Iată, Eu vin curând...”

Misiunea noastră este să-L înălțăm pe Domnul Isus Hristos prin prezentarea de experiențe ale dragostei Lui nemărginite, de articole și știri, ajutându-l astfel pe cititor să-L cunoască mai bine pe Mântuitorul și să aibă o speranță vie în apropiata Lui revenire.

„Trestia frântă n-o va zdrobi și
mucul care mai arde încă nu-l va stinge.”

(Isaia 42:3)

Acest verset este o promisiune care poate schimba modul în care percepi tot ce ți se întâmplă în viață. Indiferent cu ce te confrunți, acest mesaj îți va croi drum chiar și în cele mai deznădăjduite situații, aducând un suflu nou, de potențial și de posibilități. Explorând acest verset din Isaia, vei începe să observi că există speranță acolo unde înainte nu o vedeai deloc. Ți vei aminti că Dumnezeu te susține prin acest mesaj simplu, atemporal: Ține-te strâns de speranță!

Anul CX, IULIE 2024. Publicația oficială a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România.
Apare lunar, sub coordonarea Comitetului Uniunii.

Director Balla Lorand; Redactor-șef Teodor Huțanu; Coordonator ediție limba maghiară Ernest Szász; Consultanți: Aurel Neațu, Georget Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Colaboratori speciali: Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Redactor web Marian Mihai; Lectura manuscrisului Adrian Neagu; Redactor-corector Livia Mihai; Tehnoredactor Irina Toncu; Adresa de corespondență: Curierul Adventist, str. Erou lăncu Nicolae nr. 38-38A, Voluntari, jud. Ilfov, cod 077190; E-mail curierul@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Imprimare Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov, Tel. 021/323 00 20; Fax 021/323 00 40

ISSN 1220-6725

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Dragi prieteni și urmăritori,

A fi pastor în Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea este una dintre cele mai mari responsabilități încredințate oamenilor. În săptămânile trecute, șapte frați au fost hirotoniți ca pastori și au primit, prin punerea mâinilor, onoarea de a sluji alături de colegii lor adventiști din România și din întreaga lume.

În prima parte a mesajului de astăzi, vi-i prezint pe acești bărbați puși deoparte ca să îndrepte inima oamenilor către Isus Hristos, iar în a doua parte voi rezuma ce au spus noii directori când au primit în administrare două dintre cele mai mari instituții adventiste din România.

Am întrebat comunitățile prezente la ceremonia de hirotonire dacă sunt greu de păstorit și dacă e greu să fii pastor. Pentru ca un slujitor să devină pastor cu atribuții depline, este nevoie să parcurgă până la șase sau șapte ani de formare practică și de evaluări. Eu cred că a fi pastor înseamnă în primul rând să Îl cunoști pe Dumnezeu. Slujirea nu e simplă, dar e frumoasă și foarte frumoasă. Zilele în care Uniunea Adventistă a organizat serviciile divine de hirotonire reprezintă doar începutul unui drum de jertfă. Le stă în față o perioadă de angajament total, în care urmează să împlinească tot ce trebuie împlinit. Nu le datorează nimic oamenilor, dar Îi datorează totul lui Dumnezeu și au nevoie să fie purtați în rugăciunile dumneavoastră. Vă invit să-i cunoașteți.

Daniel Gomboș, în vârstă de 35 de ani, a fost binecuvântat ca pastor luna trecută, în comunitatea Aiud, din județul Alba, o comunitate pe care a slujit-o timp de 2.041 de zile, conform numărătorii făcute în ziua hirotonirii. A absolvit mai întâi ingineria mediului și, ulterior, teologia pastorală. Este căsătorit cu Denisa de doi ani și e pasionat de Biblie, după cum declară el însuși: „Când deschid Scriptura, deschid un univers infinit de pace, dragoste și speranță, al cărui izvor nu seacă.”

Irinel Ganea, în vârstă de 47 de ani, a fost consacrat ca pastor al Evangheliei în biserica Sebeș, din județul Brașov. A absolvit mai întâi Facultatea de Științe Economice și un masterat în științele educației, după care, la vârsta de 39 de ani, a obținut licența în teologie pastorală adventistă și, după aceea, masteratul în teologie. Împreună cu soția sa, Geanina Iuliana, fiică de pastor, are trei copii cu nume biblice: Rut, Rebeca și Isaac. Deși a avut mai multe profesii, niciun loc de muncă nu i-a adus satisfacția din prezent, când are sentimentul că lucrează împreună cu echipa cerească a îngerilor și cu cea pământescă a poporului lui Dumnezeu.

La hirotonirea sa în comunitatea Noul Săsesc din Sibiu, **Alexandru Dobrin** a simțit cum cad pe umerii lui lucruri pe care nu le-a mai simțit înainte. Mărturisește că s-a schimbat ceva în el și s-a simțit mai responsabil. Are 34 de ani, e căsătorit cu Tamara și împreună o au pe Eva, fiica lor. Era licențiat în litere și de asemenea în ingineria mediului, avea un masterat în tehnologii de dezvoltare durabilă și putea deveni inginer în domeniul nuclear, dar, citind cărțile lui Ellen White, lucrând în colportaj și ca slujbaş al bisericii din Pitești, a răspuns propunerii de a predica

CUPRINS

3 Editorial
Aurel Neațu
Mesajul președintelui

5 Eveniment
Emanuel Sălăgean
Centenarul Universității
Adventus din Cernica,
31 mai–1 iunie 2024

11 Eveniment
Emanuel Sălăgean
Un gând de recunoștință
pentru cei neștiuți,
dar prezenți... Pentru cei
care nu mai sunt,
dar continuă să existe...

16 Știință și religie
Beniamin Lupu
WMAP versus Big Bang

19 Spiritual
Daniel Nițulescu
Tehnici de înviere

22 Meditație
Ștefan Radu
Înmulțirea pâinilor

23 Reflecții
Mugurel Așaftel
Apusul istoriei

26 Teologie
Florin Lăiu
Fobia față de „Dumnezeul
Vechiului Testament”

31 Pagina copiilor
Alina Chirileanu
Evenimente biblice

și, după finalizarea studiilor teologice, a acceptat chema-rea de a fi pastor în Conferința Transilvania de Sud. Își dorește unitate între membri și pastori prin Duhul Sfânt.

Benone Natanel Pisuc a declarat la sfârșitul serviciu-lui divin de binecuvântare că s-a vorbit prea mult despre el și că a ales să fie pastor datorită Domnului Isus, Cel care i-a spus cele mai frumoase cuvinte și cea mai simplă chemare: „Vino după Mine!” Consideră un privilegiu și o onoare să slujească în comunitățile actuale. Hirotonirea a avut loc în biserica Toaca, din Mureș, pe 18 mai 2024. Originar din Maramureș, are 31 de ani și e conștient că pastorația contemporană este extrem de provocatoare. Este căsătorit cu Clara și au împreună un fiu – Metusael.

Binecuvântarea pastorului **Flavius Ardelean** a fost cerută de la Dumnezeu în biserica elevilor de la Liceul Teologic Adventist „Ștefan Demetrescu” din București, sâmbăta trecută, 15 iunie. Flavius Ardelean a copilărit în Portugalia și s-a reîntors în țară când a început studiile teologice, la vârsta de 18 ani. A așteptat cu emoție anunțul angajării în Conferința Muntenia și a păstorit comunita-tea Măcin și districtele Ziduri, în Buzău, și Mangalia, în Constanța. Este o fire calmă și apologetică, are 29 de ani și este căsătorit, de un an, cu Dorothea.

Cătălin Ștețco, maramureșean la origine, este un slu-jitor blând, calculat și un iubitor al naturii. În prezentare, a fost caracterizat ca având tăria ursului și elasticitatea unui elefant într-o cameră plină cu porțelanuri. Are 34 de ani, e căsătorit de trei ani cu Estera și păstorește districtul Comișani, Dâmbovița. A declarat că se află acolo pentru a trăi cu pasiune, a iubi cu tot sufletul și a lăsa o amprentă pozitivă în lume.

Silviu Dănăilă, în vârstă de aproape 35 de ani, că-sătorit cu Simona, este un produs al educației adventis-te încă de la nivel de liceu. Colegii l-au descris drept o persoană relațională, discretă, foarte atentă și cu un spirit misionar accentuat. După rugăciunea de binecuvântare, a mărturisit public că în săptămâna dinainte s-a pregătit citind cărțile biblice 1 și 2 Timotei și Tit. A prezentat pu-blic o listă detaliată cu mulțumiri adresate persoanelor și

comunităților care l-au ajutat în anii de formare și a făcut chiar un apel ca elevii din sală să nu lase deoparte gândul de a deveni pastori.

Sabatul viitor, pe 22 iunie 2024, vom avea o altă cere-monie de **hirotonire la Botoșani** și voi reveni cu detalii. A fi pastor adventist devotat înseamnă a fi lider în cea mai puternică organizație din lume. Dați-mi voie să ci-tesc un pasaj inspirat, ca o justificare a afirmației mele: „Când biserica vede că pastorii sunt cu totul aprinși de spiritul lucrării, că simt profund forța adevărului și caută să-i aducă și pe alții la cunoașterea lui, acest lucru va tur-na în membrii ei o vigoare și o viață nouă. Inimile lor vor fi însuflețite să facă tot ce pot pentru a ajuta în lucrare. Nu există în lume un grup de oameni mai dispuși să jertfeas-că din mijloacele pe care le au pentru înaintarea cauzei ca adventiștii de ziua a șaptea” (Ellen White, *Mărturie pentru comunitate*, vol. 3, pp. 49–50).

Cu ocazia ceremoniei de predare-primire, pastorul **Viorel Răducan**, noul director al Editurii Viață și Sănă-tate, a spus că mai întâi oferă și apoi așteaptă prietenie, încredere și sinceritate. Folosind o parabolă, el a arătat cum ajunge cineva să considere că oamenii noi pe care îi întâlnește sunt buni sau răi. Totul se petrece în funcție de cum i-a văzut acea persoană pe oamenii cu care a cola-borat înainte. El a afirmat că își dorește un mediu în care angajații să vină de drag la lucru și să se bucure de prie-tenia celor cu care lucrează. Și a concluzionat: „Eu chiar cred că Domnul ne va ajuta!”

Pastorul **Costi Gogoneață** a menționat că, aparent, el este directorul Centrului Media Adventist, dar, în realita-te, Dumnezeu este adevăratul și unicul Director, pentru că „la Dumnezeu este înțelepciunea și puterea; sfatul și priceperea ale Lui sunt” (Iov 12:13). În fața angajaților și a colaboratorilor din radio și televiziune, el a mai spus că perioada următoare ne îndeamnă la angajare în mi-siunea Bisericii, la asumarea identității adventiste, la ru-găciune și la conexiune directă cu beneficiarii, precum și la înțelegerea că acolo se află probabil cei mai vizibili misionari ai Bisericii lui Hristos.

Felicit bisericile și pastorii care organizează botezuri acum, vara, și în restul anului; acesta este mandatul evan-ghelic al Domnului Isus și personal, am fost invitat în două ocazii speciale la **Liceul Internațional Integritas**, unde s-au botezat 24 de liceeni, și în capitală, la **biserica Brâncoveanu**, cu 11 persoane botezate în râul Neajlov. Asemenea apostolului Pavel, nu mă rog ca Dumnezeu să vă dea ceva ce nu aveți, pentru că binecuvântările Cerului sunt deja în comunitățile dumneavoastră. Duhul Sfânt să vă lumineze ochii inimii și să vă facă conștienți de cât de bogați sunteți în Dumnezeu! Maranatha! ■

Aurel Neațu, președinte, Uniunea de Conferințe

CENTENARUL UNIVERSITĂȚII ADVENTUS DIN CERNICA, 31 MAI-1 Iunie 2024

În Sabatul din 31 mai-1 iunie 2024 a avut loc în campusul adventist din Cernica al doilea moment aniversar care marchează împlinirea a 100 de ani de la înființarea Universității Adventus, prima ocazie publică fiind organizată la Stupini, în 14 octombrie 2023. La evenimentul pregătit la Cernica au participat absolvenți, studenți, angajați, prieteni sau rude ale celor care fac parte din familia campusului, persoane ale căror drumuri în viață s-au intersectat cu instituția de învățământ universitar a Bisericii Adventiste din România, precum și numeroși invitați care au reprezentat instituțiile bisericii la nivelurile de Divizie, Uniune și Conferințe, dar au fost prezenți și reprezentanți ai instituțiilor de stat la nivel național și local. Nu au lipsit nici invitații care au avut un mesaj din partea instituțiilor universitare de teologie, fiind reprezentată atât biserica majoritară, cât și mai multe biserici protestante.

**MOMENT
ANIVERSAR
EMANUEL
SALAGEAN**

Prin tot ce s-a prezentat a fost oferită o jertfă de recunoștință față de Dumnezeu prin evocarea unor experiențe și prin amintirea unor persoane care au marcat evoluția școlii noastre și a educației adventiste din România. Dar, totodată, s-a dorit actualizarea misiunii adventiste prin educație în noul context istoric și al perspectivei viitoare. De aceea, programul sabbatului a avut trei momente de închinare – în care Universitatea Adventus s-a văzut din perspectiva trecutului, a prezentului și a viitorului – unul vineri seara (**RETROSPECTIVĂ**), al doilea sâmbătă dimineață (**IDENTITATE**), iar al treilea sâmbătă după-amiază (**ANGAJAMENT**).

În timpul programului de vineri seara au fost prezentate mai multe informații din isto-

CENTENARUL UNIVERSITĂȚII A

ORIGIN PER

împreună de

1924

Instruiește mintea, Transmi

*„Nu avem a ne teme de nimic pentru
ne-a condus Domnul și învățatur
Ellen G. White, Sch*

1924
Institutul Biblic
Focșani

1926
Institutul Biblic
Dicosânmartin (Târnăveni)

1931
Institutul Biblic
Stupini

1945
Institutul Biblic
Stupini

1951
Seminarul Teologic Adventist
București - Labirint

ADVENTUS 31 MAI - 1 IUNIE 2024

ANI &
SPECTIVE

de ani

1924 - 2024

te valori, Afirmă credința!

*viitor, decât de a uita calea pe care
Sa din istoria trecutului nostru.”
ite din viață, p. 196*

1992

Institutul Teologic Adventist
de Grad Universitar

1997

Institutul Teologic Adventist
din Cernica

2017

Universitatea Adventus
din Cernica

2024

Universitatea Adventus
din Cernica

ria școlii în perioada cât aceasta a funcționat în București, dar s-au amintit și situații din primii ani de după deschiderea campusul universitar de la Cernica. Pastorul George Șchiopu, capelanul universității, a moderat o discuție la care au fost invitați mai mulți profesori actuali sau pensionați (Elena Petrescu, Steliana Sandu, Traian Aldea, Gabriel Ban, Florin Lăiu, Daniel Nae, Gheorghe Modoran și Virgiliu Peicu) care au vorbit despre timpul când au predat și în care au fost studenți în „școala bisericii”. În timpul acestui program a fost citit și un mesaj de urare din partea fratelui Mircea Diaconescu. Un moment inedit al serii a fost atunci când mai mulți studenți le-au adresat celor din față mai multe întrebări despre experiența lor ca studenți și profesori la Universitatea Adventus.

Programul din sabat dimineață a început la ora 10:00, a fost structurat în două părți și a fost coordonat de pastorul Laurențiu Moș, rectorul Universității Adventus. Mai întâi au fost evocate momentele cele mai importante ale istoriei școlii, iar apoi a fost lansat volumul monografic *Urme*, care prezintă istoria Universității Adventus de la început și până în prezent. Acest volum a fost coordonat și scris în mare parte de pastorul Iosif Diaconu, dar și cu ajutorul fraților pastori Leonida Ghioaldă și Benjamin Roșca.

În a doua parte a dimineții, începând cu ora 11:00, a fost un timp al mesajelor din partea mai multor invitați de la instituții de stat naționale, județene și locale, precum și reprezentanți ai școlilor de teologie din mediul universitar. Pentru început au fost prezentate mesaje din partea Ministerului Educației, a Secretariatul de Stat pentru Culte, a Prefecturii Județului Ilfov, a Patriarhiei Române, a Cultului Musulman din România și a Primăriei comunei Cernica. Apoi au urmat mesaje din partea invitaților care au reprezentat Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, Institutul Teologic Baptist, Institutul Teologic Penticostal și Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus”.

Totodată, cei prezenți au putut urmări și trei mesaje video trimise de pastorii Adrian Bocăneanu, președintele Uniunii de Conferințe în perioada 1995–2005 și profesor la programul de Teologie adventistă pastorală, Adalbert Orban, directorul școlii în perioada 1990–1992 și mulți ani profesor de Teologie sistematică și Alexandru Breja, președintele Institutului Teologic Adventist în perioada 1996–1998 și pentru mulți ani profesor de Vechiul Testament. Pastorul Aurel Neațu, președintele Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România, a fost

prezent la eveniment și a transmis un mesaj spiritual și de felicitare, iar predica de final a fost prezentată de Barna Magyarosi, secretarul general al Diviziei Inter-Europene. Programul de dimineață s-a încheiat cu o rugăciune de reconsecrare a profesorilor și a studenților față de Dumnezeu pentru împlinirea misiunii pe care o are Universitatea Adventus.

După-amiază a fost organizat un concert, începând cu ora 18:00, astfel, gândurile și mesajele de recunoștință către Dumnezeu au fost exprimate cel mai mult prin muzică. Piesele muzicale au fost interpretate de grupurile vocale Adverum, Adagio, Adventus Vocal Grup, Corul Universității Adventus și mai mulți instrumentiști. Cei mai mulți dintre cei care au susținut concertul de după-amiază au slujit prin cântări de laudă și în alte momente din sabat, pentru că aproape toți sunt studenți sau absolvenți ai Universității Adventus.

Dar, în ultimul program al centenarului din campus au fost evocate și anumite experiențe din trecutul recent al universității prin patru intervenții ale unor absolvenți de la cele patru programe de studii de licență oferite de-a lungul timpului la Universitatea Adventus: Norel Iacob, de la Teologie Adventistă Pastorală, primul program înființat la Universitate; Monica Dumitru, Zahiu pe numele ei de absolventă, la programul Teologie-Litere, devenit mai apoi Limba și literatura română – Limba și literatura engleză, al doilea program de studii oferit de universitatea noastră, dar care azi nu mai este în oferta educațională; George Mitroi, absolvent al programului Asistență Socială, al treilea program înființat, și Gabriela

Fandarac, absolventă a programului de licență Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar, ultimul program în ordinea înființării și cel care se bucură de cel mai mare interes din partea candidaților care optează pentru oferta de studii a campusului. De asemenea, în program au fost prezentate și două videoclipuri cu mesaje din partea a două universități cu care Universitatea Adventus a colaborat în organizarea unor programe de master, Universitatea Andrews din SUA și Universitatea Montemorelos din Mexic. La final au fost un mesaj devoțional și o rugăciune, prezentate de pastorul Marius Munteanu, directorul Departamentului Educație și Capelanie din cadrul Diviziei Inter-Europene.

Se spune că cine are în vedere un an seamănă grâu, cine are în vedere 10 ani plantează un copac, iar cine are în vedere 100 de ani educă un popor. Centenarul Universității Adventus pe care îl sărbătorim anul acesta nu este doar o dovadă vizibilă că pionierii Bisericii Adventiste din România au avut în vedere 100 de ani, ci faptul că ei au crezut în misiunea Bisericii Adventiste de a forma oameni care să slujească și, mai ales, au avut în vedere pregătirea pentru veșnicia lui Dumnezeu, o pregătire care începe de aici, de pe pământ. Prin harul lui Dumnezeu, ei au început această misiune, dar noi suntem chemați azi să o continuăm până în zorii veșniciei, la „arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor, Isus Hristos” (Tit 2:13), pe care dorim să-L vedem cât mai repede revenind pe norii cerului. ■

Emanuel Sălăgean, pastor, șef birou comunicare și relații publice, Universitatea Adventus

Cele trei programe din sabat pot fi urmărite la linkurile de mai jos:

Vineri seara

<https://youtube.com/live/fI0kwOljNuw?feature=share>

Sâmbătă dimineața

<https://youtube.com/live/XoEaAHiV53U?feature=share>

Sâmbătă după-amiază

<https://youtube.com/live/MVGXxGz7UDo?feature=share>

UN GÂND DE RECUNOȘTINȚĂ PENTRU CEI NEȘTIUȚI, DAR PREZENȚI... PENTRU CEI CARE NU MAI SUNT, DAR CONTINUĂ SĂ EXISTE...

Începând de vineri seara, 31 mai 2024, și până în după-amiaza zilei de 1 iunie, cei care au fost în capela Universității Adventus sau au urmărit programul online au văzut în față mai multe persoane și au auzit multe nume, persoane care au vorbit despre Universitatea Adventus sau nume care au fost amintite în legătură cu istoria școlii. Au fost mulți, totuși, cei care au făcut ceva pentru această școală, precum și cei care acum au o contribuție la bunul mers al acestei școli sunt mult mai mulți decât cei pe care îi putem vedea sau aminti în mesajele noastre de recunoștință.

Istoricul Robert Garland îl contrazice pe faimosul scriitor, biograf și istoric Thomas Carlyle, care susține că „niciun om mare nu trăiește în van, iar istoria lumii este o biografie a oamenilor mari”. „Greșit!”, spune Robert Garland. „Istoria lumii nu este despre oamenii mari, ci este despre cele 117 miliarde de oameni care au trăit de-a lungul timpului. Aceștia sunt oamenii care mă interesează”, afirmă Robert Garland. El susține în cartea sa: *Cealaltă față a istoriei*, că, deși pare că istoria este scrisă de cei puțini al căror nume rămâne într-o carte, pe un monument sau în mentalul colectiv, aceștia reprezintă doar 1% din cei care fac istoria.¹ Altfel spus, „partea nevăzută decide totul”, cum este și titlul unei cărți.

Nu este de mirare că de-a lungul timpului acești anonimi care fac istoria au fost evocați prin mormântul sau monumentul soldatului sau al eroului necunoscut. Această realitate a existenței unei persoane „fără nume”, sau a unei mari mulțimi care întotdeauna are o contribuție pozitivă pentru realizările care rămân în istorie sau vor dăinui pentru totdeauna este foarte prezentă în Scripturi, în istoria creștinismului și în istoria bisericii noastre. Astfel, parafrazând

¹ Vezi <https://www.youtube.com/watch?v=jnpAHnHqquw&t=38s>, The Other Side of History; Daily Life in the Ancient World featuring Robert Garland

câteva texte biblice, așa putea spune că... de la număr considerabil de persoane emblematice al căror nume nu-l știm și până la „marea gloată” (Apocalipsa 7:9) a celor mântuiți, „nu mi-ar ajunge vremea” (Evrei 11:32) să-i amintesc pe toți cei care au făcut posibilă istoria centenară a Universității Adventus.

Da, în sabatul centenarului am recunoscut că nu putem să-i menționăm pe toți cei care au avut un rol pozitiv în deschiderea și în dezvoltarea universității noastre, și asta nu doar pentru că nu ne-ar fi ajuns timpul, ci mai ales pentru că nici nu-i cunoaștem. În acest an aniversar, noi ne-am străduit să-i cunoaștem pe acești oameni, dar totodată știm că suntem limitați, avem memorie scurtă și mai ales știm că uneori Dumnezeu dorește

să păstreze „ascunse”, ca taine, unele situații sau persoane. Iar motivul principal al acestei maniere de lucru a lui Dumnezeu de a-și păstra pentru Sine lucrurile ascunse este că pentru El nu contează în primul rând fapta sau persoana, ci spiritul și motivația pentru care cineva alege să facă sau să nu facă ceva. Și totuși, în această nebuloasă a anonimatului și a neștiinței, nu trebuie să uităm că Dumnezeu spune fiecărei ființe: „Te chem pe nume, ești al meu” (Isaia 43:1), „știu unde locuiești” (Apocalipsa 2:13), pentru că „cei ce se tem de Domnul au vorbit adesea unul cu altul; Domnul a luat aminte la lucrul acesta și a ascultat și o carte de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui pentru cei ce se tem de Domnul și cinstesc Numele Lui” (Maleahi 3:16)

Ne place să credem că în anul acesta de sărbătoare, deși am vorbit mult unii cu alții, ceea ce contează este că am vorbit despre Dumnezeu și cu Dumnezeu, iar El a luat aminte și, odată cu încheierea acestui timp de sărbătoare, când trecem dincolo de acest centenar și ne întoarcem în mai mult sau mai puțin anonim, Domnul continuă să noteze și să ne păstreze în atenție.

Acum, gândindu-ne la cei neștiuți, dar prezenți în istoria noastră, doresc să-i amintesc pe cei care au făcut sacrificii mari pentru ridicarea clădirilor în care a funcționat școala bisericii. Rămâne de referință inițiativa fraților, când s-a construit școala de la Stupini, de a se tipări o vedere poștală care a reprezentat prețul cu care era cumpărată o cărămidă pentru construcția școlii. Se spune că

această propunere a fost inspirată de proiectul „Dați un leu pentru Ateneu”, iar apelul conducerii bisericii s-a bucurat de un răspuns entuziast din partea membrilor și întreaga frățietate a trăit o lecție unică de unitate și de trezire a conștiinței pentru importanța educației adventiste. Nu este de mirare că centrul de la Stupini are un loc aparte în sufletul și în conștiința noastră, deși 39 de ani a fost în administrarea statului comunist.

Ne amintim că atașamentul față de „școala bisericii” s-a păstrat deceniu după deceniu și s-a manifestat în primul rând printr-o prețuire și o grijă frățească, uneori chiar părintească față de cei care au studiat aici. Au fost nenumărate ocazii în care frații trimiteau diverse materiale necesare în procesul de educație sau alimente și își manifestau

ospitalitatea remarcabilă care îi făcea să-și deschidă ușile pentru a întinde o masă sau pentru a oferi un loc de odihnit seminariștilor și mai târziu studenților care făceau practică în comunitatea lor. Aceste situații au creat experiențe de părtășie care au legat prietenii pentru eternitate. Această atitudine de curtoazie și de susținere față de tinerii care doreau să se pregătească pentru lucrarea de slujire a continuat și prin dispoziția de a li se oferi chiar cazare pe termen lung fără plată sau la prețuri foarte mici, într-un timp când era foarte greu și foarte scump să găsești o gazdă în București. Eu însumi am fost beneficiarul unei asemenea bunăvoințe în timpul studiilor când am „împărțit” un apartament de pe Șoseaua Giurgiului împreună cu alți trei colegi. Ar fi atât de multe de spus despre preocuparea fraților ca să vină în întâmpinarea nevoilor elevilor sau ale studenților care se pregăteau să fie pastori. Din Bucovina și până în Bărăgan, din Banat și până în Dobrogea, frații se mobilizau când doreau să-și arate recunoștința față de Dumnezeu și susținerea pentru cei care studiau în școala bisericii. De multe ori, un mare sprijin venea chiar din partea soțiilor fraților profesori, prin dispoziția lor de slujire și prin grija maternă. Unul dintre aceste exemple este consecvența cu care sora Ellen Faluvégi pregătea în fiecare sabat sandvi-ciuri și alte gustări „rapide” pentru studenții care făceau practică în Biserica Adventistă Belu (vechi). Această atitu-

dine binevoitoare s-a păstrat și după deschiderea campusului de la Cernica, unde au continuat să fie prezente aceste manifestări ale dăruirii, care, de fapt, arătau un interes sporit pentru viitorul bisericii.

Chiar dacă la aceste momente de sărbătoare sunt vizibili atât de puțini, cei cărora li se datorează aceste „vârfuri” ale împlinirii sunt mult mai mulți. Aceștia nu pot să fie invitați în față, nu pot să fie nominalizați și nici nu pot să fie scriși pe paginile unui articol sau ale unei cărți. Dar știm că nu sunt trecuți cu vederea și într-o zi, nu doar că vor fi nominalizați, dar atunci se va vedea că au fost scriși într-o carte „de aducere aminte pentru cei ce se tem de Domnul și cinstesc Numele Lui”. Ne rugăm ca Dumnezeu să răsplătească fiecare faptă bună și fiecare intenție de bine arătate față de „Școala bisericii” și față de cei care s-au format sau acum se pregătesc să fie slujitorii lui Dumnezeu.

Închei cu gândul frumos că într-o zi vom fi toți împreună, cei de acum, de la 100 de ani, și cei de la primul an. Dar nu doar noi, ci toți cei care au dorit o Școală mai bună care să pregătească cetățeni pentru o Patrie mai bună. Doamne-ajută ca, în acea zi, fiecare dintre noi să strige din tot sufletul și cu recunoștință: „PREZENT”! ■

Emanuel Sălăgean, pastor, șef birou comunicare și relații publice, Universitatea Adventus

WMAP¹ VERSUS BIG BANG

„Incredibil”, „ceva unic”, „o piatră milenară”² – acestea erau unele dintre cuvintele rostite de astrofizicieni în urma primelor semnale trimise pe Pământ de către satelitul WMAP. Satelitul de doar 3,8 pe 5 m și cu o greutate de 850 kg, lansat în anul 2001, a fost trimis la 1,5 milioane km de Pământ să nu interfereze cu undele terestre și, în februarie 2003, trimitea deja primele rezultate care uimeau cercetătorii³. Sonda spațială era capabilă să ofere „o imagine detaliată al Universului primordial la vârsta de doar 380.000 de ani”⁴.

Potrivit presupunerilor, o explozie colosală ar fi adus la existență stelele și galaxiile, dispersând în spațiu lumina și radiații. Aceasta este celebra teorie Big Bang. Pentru a cunoaște mai mult despre acest moment, în anul 1990 a fost trimis în spațiu telescopul Hubble. Misiunea lui era să studieze spectrul luminos al stelelor.

Lumina ajunge de la Lună la Pământ în aproximativ o secundă, de la Soare, în circa 8 minute și, în mod analog, este nevoie 10, 20 sau chiar 100 de ani să ajungă de la stelele apropiate pe care noi le cunoaștem. Lumina călătorește cu 300.000 km pe secundă, deci un an-lumină este echivalent cu o mie de miliarde kilometri. Unele

galaxii sunt la mare depărtare, și lumina pe care o percepem ar fi putut călători milioane de ani. Stelele pe care noi le vedem acum apar așa cum erau cu mult timp în urmă.

La sfârșitul anului trecut (decembrie 2021) a fost trimis telescopul James Webb⁵ să continue misiunea lui Hubble. Noul telescop este superdotat cu capacitatea să fotografieze în infraroșu. Acum câteva săptămâni, președintele Biden prezenta primele imagini cu galaxiile Glass-z13, Mabo-9 și Ceeres-93316, aflate la mai mult de 13 miliarde ani-lumină de Pământ. Deci, dacă măsurile sunt corecte, putem vorbi de 13 miliarde de ani să ajungă lumina la noi. Dacă luăm în calcul faptul că aceste galaxii sunt în mișcare, atunci distanța reală este mult mai mare sau este posibil ca unele stele din aceste galaxii să nu mai existe.

Satelitul WMAP avea o altă misiune, el nu era programat să observe lumina, ci radiațiile de microunde. Ele nu sunt observabile cu telescoapele tradiționale și, potrivit estimărilor, ar putea să fie chiar mai vechi decât lumina. Așa cum se așteptau, satelitul a identificat aceste radiații de fond foarte îndepărtate. Calculele au datat

aceste radiații pe când Universul ar fi avut 380.000 ani. Adepții teoriei Big Bang erau entuziasmați; noua descoperire împreună cu efectul Doppler și constanta lui Hubble (care indica viteza de expansiune a Universului), le oferea argumente să susțină teoria lor. Entuziasmul a ținut ceva vreme, dar pe măsură ce satelitul își desfășura lucrările apăreau și date pe care nu le-au luat în calcul.

Adepții teoriei Big Bang, în cea mai mare parte susținători ai evoluționismului, consideră teoria ca fiind științifică, în timp ce creaționismul este considerat religios, bazat pe credință. Se ridică simplu întrebarea: În ce măsură Big Bang este un fapt științific? Sunt suficiente probe luate de WMAP, Hubble sau James Webb, pentru a stabili aceasta?

Potrivit dicționarelor, un fapt științific este observabil, măsurabil și repetabil⁶. Nici unul dintre cele trei criterii nu se aplică Big Bang-ului și evoluționismului. Nimeni nu a fost martor la explozia primordială, aceasta nu poate fi examinată, măsurată și nici refăcută în laborator. Ca atare, ne aflăm în prezența unei teorii, și nu a unui fapt științific. O teorie bazată pe ipoteze care poate fi acceptată doar dacă este crezută. Acceptarea Big Bang-ului se bazează pe credință tot atât de mult cât și creaționismul. Același lucru este valabil și pentru relatarea Creațiunii, care nu este un fapt științific, ci descrierea unui eveniment. El poate să fie acceptat sau nu în baza încrederii în Dumnezeu. Diferența dintre cele două nu este credința, ci acceptarea sau respingerea lui Dumnezeu.

În ce privește teoria Big Bang-ului, am urmărit evoluția formulării ei și mi-am dat seama cât de șubredă este intuiția umană atunci când încearcă să explice universul lui Dumnezeu fără Dumnezeu. Hubble, în calcularea constantei care îi poartă numele, descoperirea viteza expansiunii corpurilor cerești. Drept urmare, s-a gândit să refacă procesul invers, ajungând la vârsta Universului. Calculele au dat suma 1,8 miliarde de ani. Fix. Generații întregi de fizicieni și-au rupt coatele să rezolve această problemă. Cum să spui că Universul are 1,8 milioane de ani când galaxiile GN-z11 și Hd1 sunt la peste 13 miliarde ani-lumină⁷ de noi?

Fizicianul Fred Holy, ateu și agnostic declarat, a propus anularea întregii teorii. Este irațional cum poate Universul „să se nască printr-o simplă explozie... o teorie care se bazează pe ipoteza că toată materia a fost creată printr-un mare boom (Big Bang)”⁸. Fizicianul George Gamow, în opoziție deschisă cu Holy, doar ca să salveze teoria a propus mai multe modificări, introducând varianta inflaționistă (explozii rapide în prima fază) și tot felul de artificii. Fiecare nouă variantă o nega pe prima. Au urmat alții fizicieni cu noi opinii, în ultimii ani s-a lansat modelul GUT (*Grand Unified Theory*), care, pe baza cercetărilor făcute pe bozoni și leptoni, afirmă că există totuși o „forță misterioasă” inițială care ținea totul

împreună în echilibru, până când s-a produs explozia. Cât adevăr este în această teorie, nu știm. Fizicieni și teologi catolici au promovat această perspectivă, văzând în Big Bang instrumentul lui Dumnezeu prin care a creat lumea. Încă din anul 1927, preotul belgian Georges Lemaitre susținea că Universul s-a născut dintr-un superatom.

Ce rău este să găsim o variantă de compromis? Să acceptăm existența lui Dumnezeu care lucrează prin legile Sale universale. Nu ar putea fi Big Bang-ul un act al Creației divine? Întrebarea este legitimă și, pentru neștiutori, ar putea deveni o opțiune interesantă, dar o analiză atentă a teoriei se dovedește o mare problemă, de care Dumnezeu nu ar fi avut nevoie.

Prima problemă sunt *monopolii* (un *monopol* este un singur pol magnetic). Potrivit GUT, la început ar fi trebuit să avem o cantitate imensă de *monopoli*. În natură găsim polii magnetici doar pereche, dacă rupem un magnet avem doi magneti mai mici cu ambii poli. Cum se face că teoria afirmă ceea ce în practică lipsește cu desăvârșire?

Se adaugă densitatea materiei din Univers (numită Omega), rămasă la 0,1, sub limita densității critice, în timp ce ar fi trebuit să își schimbe valorile în timpul expansiunii Universului. Cum explicăm acesta? Valoarea pe care o avem face posibilă existența Universului, iar schimbarea ei ar fi produs catastrofe înimaginabile. Rămânerea la 0,1 după atâția ani este inexplicabilă și, după cum spunea Michio Kaku: „...Omega să rămână la 0,1 este necesar ca Dumnezeu sau un alt Creator să fi făcut această alegere stabilind valoarea inițială cu o precizie fenomenală. Adică aceasta înseamnă că, pentru a avea valoarea actuală, valoarea inițială Omega trebuia să fie reglată cu o precizie de 1 din o sută de trilioane.”⁹ Cum să nu Îl vezi pe Dumnezeu aici? Kaku spune mai departe: „Încercați să puneți un creion în echilibru pe vârful lui, să admitem că reușiți din prima încercare, acum trebuie să faceți în așa fel încât să rămână așa pentru mulți ani.”¹⁰ Imposibil fără ca Cineva să țină creionul. Fizicianul Arthur Eddington spunea: „Ca om de știință, în mod simplu nu pot să cred că ordinea actuală a lucrurilor a început printr-o simplă explozie. Resping clar ideea originii violente a lumii naturale prezente.”¹¹

Analizând datele trimise de satelitul WMAP¹², astrofizicienii au început să își piardă elanul; se așteptau să descopere o radiație de fond, care odată ce a fost desco-

MĂREȚIA CREATORULUI BENIAMIN LUPU

**NU AR FI MAI SIMPLU
SĂ SCOATEM LA LUMINĂ
UN BOB DE CREDINȚĂ
ȘI, UMILI, SĂ NE APRO-
PIEM DE STĂPÂNUL
UNIVER SUII SPUNÂND:
„DOAMNE, TU EȘTI NE-
MĂRGINIT DE MARE!”
(PSALMII 104:2)?**

perită s-a dovedit a fi o uriașă problemă. Atât de mare că pune sub semnul întrebării întreaga teorie a Big Bang-ului. Măsurând aceste radiații într-o anumită parte a Universului, au stabilit că au fost necesari 13 miliarde de ani să străbată spațiul până la noi, dar îndreptând măsurătorile în direcția opusă au descoperit aceeași radiație de fond, la aceeași temperatură și frecvență, care a călătorit și ea pentru 13 miliarde de ani. O descoperire șocantă. Cum este posibil să ai un singur Bing Bang separat de 26 miliarde ani-lumină de el însuși? Cu o radiație care a călătorit în direcții opuse unul spre altul? Totul era în aer... Vârsta Universului, sursa de radiații și însăși teoria Big Bang-ului.

Cercetările au continuat și situația nu s-a îmbunătățit, dimpotrivă a devenit și mai complicată. Din observarea cerului făcută de WMAP, așa cum era la 380.000 ani, când s-a format radiația de fond, descoperim că ea este uniformă pe toată suprafața Universului. Deci nu putem vorbi de o explozie, mai degrabă s-ar putea imagina câte un Big Bang absolut identic în fiecare loc de pe suprafața cerului.

Și aceasta nu era tot, calculele efectuate, potrivit teoriei Big Bang, ne duc la date absurde; așa cum am spus, din laturile opuse avem aceeași radiație uniformă. Punctele extreme opuse însă, datorită expansiunii Universului, ar fi fost la 90 milioane ani-lumină. În niciun chip lumina sau radiațiile nu ar fi putut călători 90 milioane de ani în doar 380.000 ani, cât a fost considerată vârsta Universului la momentul radiației de fond.

Iar problemele continuă; cum se explică formarea galaxiilor imense, complexe într-un timp așa de scurt? Cum se explică faptul că hidrogenul stabil neutru a fost ionizat în cea mai mare parte a Universului fără nicio intervenție și fără să existe o ulterioară sursă de energie? Niciun răspuns. Iar surprizele lui WMAP merg mai departe...

În emisfera sudică, în zona Constelației Eridan, a fost descoperită o *Pată rece*¹³, anormală, cu dimensiuni cuprinse între 500 milioane și 1 miliard de ani-lumină, cu o radiație cosmică totalmente diversă. Nimeni nu are o explicație pentru gaura aceasta imensă... Și dacă mai adăugăm că WMAP a confirmat existența unei *energiei obscure*¹⁴ care controlează Universul în proporție de 72%, a unei *materii necunoscute*¹⁵ în proporție de 25% și a *materiei barionice*¹⁶ de 4,6%, atunci chiar că nu știm nimic din ceea ce presupunem că știm foarte bine.

Susținerea încrâncenată a teoriei Big Bang-ului în ciuda acestor probleme necesită o mare cantitate de credință. Atât de mare, încât omul de știință este mai hobotnic decât măicuța de la țară, care în timp ce aprinde o lumânare la biserică, rostește *Tatăl nostru*. Oare nu ar fi mai bine să punem mâna la gură, încetând cu presupuneri și speculații cu privire la lumile de dincolo de noi? Nu ar fi mai simplu să scoatem la lumină un bob de credință și, umili, să ne apropiem de Stăpânul Universului spunând: „Doamne, Tu ești nemărginit de mare!” (Psalmii 104:2)? Nu avem toate răspunsurile și probabil că nu le vom avea niciodată, dar cu siguranță vom evita să ridicăm la rang de dogmă teorii care mai devreme sau mai târziu vor fi abandonate. Iar lucrul cel mai important, într-o zi, împreună cu Hristos, vom avea o șansă să descoperim ceva mai mult din misterele care acum ne fascinează. ■

Dr. Benone Lupu este pastor în Roma, Italia.

¹ Satelitul Wilkinson Microwave Anisotropy Probe.

² M. Kaku, *Mondi paraleli*, Torino, 2005, p. 8.

³ Charles Bennett, *First Year WMAP, Observation: Foreground Emission*, în *Astrophysical Journal Supplement*, vol. 148, sept. 2003, pp. 97–117.

⁴ M. Kaku, *Mondi paraleli*, Torino, 2005, p. 11.

⁵ Cel mai performant telescop lansat în spațiu, care înlocuiește misiunea lui Hubble.

⁶ „Scientifico” în *Enciclopedia Treccani*, 2003, V, 234.

⁷ Galaxia GN-z11 se presupune a fi la 13,4 miliarde ani-umină.

⁸ K. Croswell, *The Univers at Midnight: Observation Illuminating the Cosmos*, 2001, pp. 41–46.

⁹ M. Kaku, *Mondi paraleli*, Torino, 2005, p. 90.

¹⁰ Kaku, *Mondi*, p. 91.

¹¹ Croswell, *The Univers at Midnight*, p. 47.

¹² G. Hinshaw, *Three Yars WMAP Observation, Temperature Analysis* in *Astrophysical Journal Supplement*, vol. 170, iunie 2007, pp. 288–334

¹³ M. Limon, *WMAP Five Years Explanatory Supplement*, 20 martie 2008.

¹⁴ A fost supranumită și *energia golului*. Necunoscută și se fac doar presupuneri pe seama ei.

¹⁵ L. Krauss, *Il mistero della massa mancante nell Univeso*, Milano 2008; J. Feng, *Il lato oscuro dell Universo*, in *Le Scienze*, 509, ianuarie 2011, pp. 34–41.

¹⁶ C. Amsler, *Review of Particle Physics*, în *Physics Letters B*, vol. 667, n 1, 2008, pp. 1-1340.

TEHNICI DE ÎNVIERE

Câte botezuri, nunți și înmormântări a oficiat Isus? Mântuitorul nu a botezat pe nimeni: „Isus nu boteza El Însuși, ci ucenicii Lui” (Ioan 4:2). Domnul Isus nu a oficiat nici măcar o cununie religioasă, ci doar a fost invitat la o nuntă: „La nuntă a fost invitat și Isus cu ucenicii Lui” (Ioan 2:2). Nici măcar un serviciu divin de înmormântare nu a condus, pentru că în prezența Sa morții înviau.

Ne aflăm în „Țara lui Isus” – Galileea Neamurilor. Nain înseamnă „plăcut”, „încântător”. Doar că în acest loc încântător o mamă plângea împreună cu satul întreg. Nainul este un sat aflat la sud de Tabor, foarte aproape de munte, dar și de cetatea Sunem. Astăzi este un sat în întregime musulman. Pe Tabor se crede că a avut loc schimbarea la față a Domnului Isus.

Statutul femeii în timpurile biblice

Ce fericită o fi fost femeia din Nain când a născut un fiu. Orice evreică, atunci când naștea un băiat, spera că acesta poate fi Mesia cel promis. „Duceau la groapă pe un mort, singurul fiu al mamei lui, care era văduvă, și cu ea erau o mulțime de oameni din cetate” (Luca 7:12). În limba greacă „monogenes” înseamnă „unicul, singurul fiu”, făcând parcă aluzie la Mântuitorul, care era „singurul născut din Tatăl”, și într-un fel, deși diferit, la moartea Lui. Modestul convoi funerar este o imagine tristă care anticipează cumva moartea Sa și ne aduce aminte de sufletul Mariei, străpuns de o sabie. În timp ce o mare mulțime din cetate empatizează cu durerea femeii, doar câteva femei simt împreună cu Maria atunci când își plânge Fiul lângă cruce și îl depune în mormânt.

Femeia aceasta făcea parte dintr-o categorie socială bine cunoscută – „săraci, orfani și văduve”. Foarte probabil, văduva era și destul de săracă. Femeia era dependentă de fiul ei pentru ajutor și susținere în împlinirea nevoilor zilnice, iar acum nu mai avea pe nimeni. Ca femeie văduvă, avea un statut inferior în societatea antică. Orizontul

unei și mai mari sărăcii se apropia cu pași mari de această femeie. Finalul vieții ei părea să fie unul neașteptat de greu.

Rugăciunea pe care o înalță fariseul de trei ori pe zi este cea mai fidelă descriere a statutului femeii în concepția vremii: „Îți mulțumesc, Doamne, că nu m-am născut rob, păgân, femeie sau imbecil!” În lumea antică, femeile erau considerate îndeobște cu puțin deasupra bunurilor mobile și, în felul acesta, infinit inferioare bărbaților. Filozofii păgâni uneori discutau dacă o femeie are suflet sau nu. În unele societăți păgâne, tatăl sau soțul avea autoritate asupra femeilor din gospodăria lui până acolo că putea să ordone executarea lor. Ridicarea femeii la egalitate cu bărbatul este rezultatul direct al învățării și practicii creștine.

**EMPATIE
DIVINA
DANIEL
NIȚULESCU**

**DOMNUL ISUS
CUNOAȘTE POVARA
FIECĂREI MAME. EL
ESTE PRIETENUL
EI CEL MAI BUN ÎN
FIECARE SITUAȚIE.
BRAȚELE SALE
VEȘNICE O SUSȚIN
ȘI AUDE RUGĂ-
CIUNILE EI.**

ÎN IUDAISM, ÎN ISLAM, O FEMEIE ERA PREȚUITĂ LA JUMĂTATE DIN VALOAREA UNUI BĂRBAT. CONFORM CORANULUI, ÎNTR-O SITUAȚIE JURIDICĂ, MĂRTURIA A DOUĂ FEMEIE ESTE EGALĂ CU MĂRTURIA UNUI BĂRBAT. AVEAU VOIE DOAR ÎN CURTEA FEMEILOR LA TEMPLU.

În Vechiul Testament, valoarea socială care deriva din valoarea economică (capacitatea de a munci) a femeii era pe jumătate din valoarea unui bărbat: 1 lună-5 ani - băieții = 5 sicli argint; 5-20 ani - băieții = 20 sicli; 20-60 ani - bărbații = 50 sicli; mai mult de 60 de ani - bărbații = 15 sicli (vezi Leviticul 27:1-13). În vremurile îndepărtate, în iudaism, apoi în Islam, o femeie era prețuită la jumătate din valoarea unui bărbat. Conform *Coranului*, într-o situație juridică, mărturia a două femei este egală cu mărturia unui bărbat. Femeile aveau voie doar în curtea femeilor la Templu, iar la sinagogă, unde veneau pe cărarea lor, aveau voie să se adune doar în camera femeilor. În acele vremuri, femeile erau foarte fericite de nașterea unui băiat, gândindu-se că acesta ar putea fi Mesia cel așteptat. De asemenea, până astăzi, în lumea musulmană, femeile stau într-un mare stres până nasc un băiat. Abia atunci încep cei din jur

să le respecte. Dacă se întâmplă să dea naștere unei fete, femeile musulmane trec printr-o „lehu-zie” emoțională foarte grea. În privința divorțului, în iudaism doar bărbatul avea dreptul de a iniția un divorț. În lumea islamică, doar bărbatul poate divorța, spunând de trei ori: „Divorțez de tine!” În schimb, în lumea romană, și femeia putea iniția divorțul, de aceea în Marcu 10:12 apare o astfel de dispensă: „Nevasta care își lasă bărbatul și ia pe altul de bărbat preacurvește.”

Empatia lui Isus față de mame

Împreună cu văduva era „o mulțime de oameni din cetate” (Luca 7:12). Necazul femeii a mișcat inima consătenilor și mulți, foarte mulți, au însoțit-o la locul de îngropare. La aproximativ un kilometru se găsea cimitirul din localitate. Mormintele erau săpate în stâncă. Simpatia lor a fost dublată de simpatia Mântuitorului.

„Isus este prietenul cel mai bun al mamei. Dacă mamele ar merge la Isus mai des, dacă s-ar încrede în El mai mult, poverile lor ar fi ușurate și ele ar găsi odihnă. Domnul Isus cunoaște povara fiecărei mame. El este prietenul ei cel mai bun în fiecare situație de urgență. Brațele Sale veșnice o susțin. Mântuitorul a cărui mamă s-a luptat cu sărăcia și lipsurile simte cu mama în lucrarea ei și aude rugăciunile ei stăruitoare. Mântuitorul care a făcut un drum lung ca să aline inima tulburată a unei femei canaanite va face tot așa de mult pentru mamele necăjite din zilele noastre. Acela care i l-a redat văduvei din Nain pe singurul ei fiu, în timp ce era purtat spre locul de înmormântare, este mișcat și în zilele noastre de durerea mameilor îndoliate. Acela care a plâns la mormântul lui Lazăr, care a iertat-o pe Maria Magdalena, care și-a adus aminte pe cruce de nevoile mamei Sale, care li s-a arătat după înviere femeilor care plângeau și le-a făcut să fie solii Săi este și astăzi prietenul cel mai bun al femeii, gata să o ajute în nevoile ei dacă ea se va încrede în El.”¹

Tehnici de înviere

Isus S-a apropiat și S-a atins de raclă (Luca 7:14) – ceea ce constituia o violare a regulilor iudaice referitoare la curăția rituală, din cauza căreia omul devenea necurat ceremonial timp de șapte zile. Nainul se afla destul de aproape de Sunem, la o distanță în timp de 800-900 de ani de alte două învieri marcante. Acest episod miraculos face trimitere la Elisei, care îl înviase pe fiul sunamitei: „S-a rugat Domnului, s-a culcat peste copil, și-a pus gura lui pe gura lui, ochii lui pe ochii lui, mâinile lui peste mâinile lui. Și trupul copilului s-a încălzit” (2 Împ. 4:33-35). Posibil să fi folosit tehnica lui Ilie când l-a înviat pe fiul văduvei din Sarepta. Unii comentatori spun că momentul coincide cu istoria primul ajutor. Acest episod face trimitere la Ilie, care îl înviase pe fiul văduvei din Sarepta, o altă văduvă care-și plângea copilul: „Doamne, oare atât de mult măhnești Tu chiar pe văduva aceasta la care am fost primit ca oaspete, încât să-i omori fiul? Și s-a întins de trei ori peste copil...” (1 Împ. 17:20-21). Spre deosebire de profeții Lui, Isus poruncește dintr-odată tinarelului: „Scoală-te îți spun!” fără prea multe introduceri, formule sau tehnici de prim ajutor. În limba greacă, accentul cade pe „Ție îți”. „Ție” este emfatic.

Revista *Adventist Mission* povestește un miracol². La sfârșitul Primului Război Mondial, pastorul armean Diran Chrakian s-a rugat pentru o

tânăra misionară pe nume Diamondola Keanides (Micul diamant). Fata era un fel de Dorca în Istanbulul de la acea vreme. La un moment dat, fata s-a îmbolnăvit și a murit. Pastorul s-a grăbit să ajungă la casa fetei, dar era prea târziu. Când a intrat în casă a zărit două asistente care o plângeau pe fetița care murise. Prinzând mâinile asistentelor, le-a întrebat dacă cred în puterea lui Dumnezeu de a învia morții. Femeile au încuviințat din cap. În timp ce Diran se ruga, prezența lui Dumnezeu a umplut camera unde erau. După ce a terminat, s-a ridicat lângă pat și a luat în mâinile lui mâinile inerte ale Diamondolei spunând: „În numele lui Isus, îți poruncesc să revii la viață!” Asistentele erau încă pe genunchi și cu ochii închiși când îndrăzniră să arunce o privire spre pat. Spre marea lor uimire, au văzut-o pe Diamondola cum se ridică în capul oaselor. Pastorul le-a cerut să-i aducă puțin lapte.

Istoria imnului „Valea umbrei morții nu va mai fi”

William Cushing (1823–1902) a fost pastor în mai multe biserici ale denominațiunii Ucenicii lui Hristos, din statul New York, vreme de 27 de ani. A fost nevoit să se retragă din slujirea pastorală la vârsta de 47 de ani din cauza unei semipareze, care i-a afectat, printre altele, și capacitatea de a vorbi. În anii care au urmat a avut timp să se gândească la „valea umbrei morții” prin care a fost nevoit să treacă de multe ori de-a lungul vieții. Anii grei ai slujirii pastorale l-au împins uneori în descurajări adânci, chinuit de depresie. Soția lui murise pe când el avea doar 47 de ani, ceea ce l-a afectat cumplit. Apoi paralizia care l-a scos din slujire a fost picătura care a umplut paharul deznădejdiei. William și-a găsit liniștea în promisiunea Domnului Isus că va veni o vreme când „valea umbrei morții” va dispărea pentru totdeauna, și el va ajunge alături de Salvatorul lui și de soția lui în cetatea eternă, unde nu va mai fi boală, țipăt, durere, lacrimi și moarte; unde nu va mai fi nevoit să se despartă de cei dragi. Gândindu-se din ce în ce mai mult la aceste lucruri, într-o zi a anului 1896, William a așternut pe o bucată de hârtie versurile acestui imn. În următorii ani a compus peste 300 de imnuri, majoritatea exprimând speranța credincioșilor într-un viitor plin de nădejde. ■

Daniel Nițulescu, doctor în istorie, pastor în Conferința Muntenia

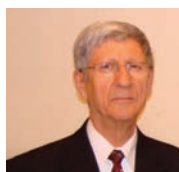
¹ *Signs of the Times*, 20 august 1902.

² <https://am.adventistmission.org/360-the-forgotten-missionary>, accesat astăzi, 10.06.2024.

POSIBIL SĂ FI FOLOSIT TEHNICA LUI ILIE CÂND L-A ÎNVIAT PE FIUL VĂDUVEI DIN SAREPTA. UNII COMENTATORI SPUN CĂ MOMENTUL COINCIDE CU ISTORIA PRIMUL AJUTOR. AICI SE FACE TRIMITERE LA ILIE, CARE ÎL ÎNVIASE PE FIUL VĂDUVEI DIN SAREPTA.

ÎNMULȚIREA PÂINILOR

**DĂRUIRE
GÊNEROASĂ
ȘTEFAN
RADU**

PUNEȚI-MĂ LA ÎNCERCARE ȘI VEȚI VEDEA DACĂ NU VĂ VOI DESCHIDE ZĂGAZURILE CERURILOR ȘI VOI TURNA PESTE VOI BELȘUG DE BINECUVÂNTARE.

s-au mirat: Noi? De unde, când proviziile noastre sunt atât de sărăcicioase? Cum am putea hrăni noi „aproape cinci mii de bărbați”? În total puteau fi 15-20.000 de persoane, pentru că se menționează „afară de femei și de copii” (Matei 14:21).

Dar Isus a hrănit toată mulțimea aceea cu numai cinci pâini și doi pești: „Toți au mâncat și s-au săturat” (versetul 20). Nu numai atât, dar același verset ne informează că „s-au ridicat douăsprezece coșuri pline de rămășițele de firimituri”. Chiar numai conținutul coșurilor depășea cantitatea de materie primă de la care s-a pornit.

„Imposibil!”, zic necredincioșii, pentru că este contrazisă legea conservării masei materiei, care zice că masa substanțelor intrate într-o reacție este egală cu masa substanțelor ieșite din acea reacție. Se spunea, simplu, când eram la școala elementară, că în natură nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul se transformă. O fi așa, oameni buni, până când intervine Creatorul; El a creat materia și El o poate controla. Observați, masa pâinilor și a peștilor ieșită din reacția înmulțirii lor și a hrănirii oamenilor prezenți a fost mult mai mare decât masa de la care s-a pornit.

Cei care nu cred în posibilitatea minunilor și nici în existența Creatorului zâmbesc (în cel mai civilizată caz!). Dragi necredincioși, eu am experimentat înmulțirea pâinilor (a peștilor nu, pentru că sunt vegan, dietă ideală acum, la încheierea vremurilor, când poluarea apelor este îngrijorătoare!).

Există un principiu biblic că a zecea parte din veniturile noastre îi aparține lui Dumnezeu. Când primim sa-

lariul, separăm a zecea parte și o oferim pentru lucrarea lui Dumnezeu, adică hrănirea pastorilor, a misionarilor și a altor slujitori permanenți ai lui Dumnezeu. Biblia e clară despre sistemul acesta, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament. Unele culte din România nu acceptă și nu practică acest sistem, dar surorile lor din America o fac de multă vreme.

Nu doar atât, dar după separarea și predarea zecimii (sau zeciuielii), credincioșii oferă daruri pentru diferite proiecte ale bisericii: ajutorarea săracilor, construirea de case de rugăciune, susținerea școlilor confesionale, azile de bătrâni etc. Cât e bine să dăm sub formă de daruri? Cât vrem.

Și acum, înmulțirea pâinilor în experiența mea. Aduceam la casa Domnului 10% din venit (zecimea Domnului) și încă 5% sub formă de daruri. Eram pensionar în Atlanta, iar soția, asistentă medicală, se pregătea de pensionare, ca să îngrijească nepoții. Am făcut socoteala veniturilor și a cheltuielilor: nu ne vom descurca, prea puțin rămâne din venituri pentru întreținere, după scăderea cheltuielilor lunare pentru benzină, curent, gaze, îmbrăcăminte etc. Nu vom face față! Și așa făceam eforturi să supraviețuim de la o lună la alta. Nici în Statele Unite nu sunt toți oamenii miliardari!

Ne-am hotărât însă să mărim cuantumul darurilor pe care le oferim lucrării Domnului, de la 5% la 10%! Deci: 10% zecimea Domnului (indiscutabilă și nenegociabilă), plus 10% daruri (tot din totalul inițial).

MINUNEA MINUNILOR! De unde până atunci ne luptam să supraviețuim, acum avem bani destui, se strâng de la o lună la alta. Deși mâncăm bine (în timp de inflație), banii se adună, se întind, parcă ar fi de cauciuc. A zis Dumnezeu: „Puneți-Mă astfel la încercare și veți vedea dacă nu vă voi deschide zăgazurile cerurilor și dacă nu voi turna peste voi belșug de binecuvântare” (Maleahi 3:10).

A făcut-o și o face. Dumnezeu, care „nu poate să mintă” (Tit 1:2). Noi trăim prin minuni, așa cum a zis psalmistul: „În bunătatea Ta, Tu ne ascuți prin minuni, Dumnezeul mântuirii noastre, nădejdea tuturor marginilor îndepărtate ale pământului și mării!” (Psalmii 65:5)

Cine nu crede că înmulțirea pâinilor este adevărată să încerce testul acesta! Noi îl repetăm în fiecare lună și nu ne pare rău. Slavă Ție, Doamne, în veci de veci! Amin! ■

Și acum, înmulțirea pâinilor în experiența mea. Aduceam la casa Domnului 10% din venit (zecimea Domnului) și încă 5% sub formă de daruri. Eram pensionar în Atlanta, iar soția, asistentă medicală, se pregătea de pensionare, ca să îngrijească nepoții. Am făcut socoteala veniturilor și a cheltuielilor: nu ne vom descurca, prea puțin rămâne din venituri pentru întreținere, după scăderea cheltuielilor lunare pentru benzină, curent, gaze, îmbrăcăminte etc. Nu vom face față! Și așa făceam eforturi să supraviețuim de la o lună la alta. Nici în Statele Unite nu sunt toți oamenii miliardari!

Ne-am hotărât însă să mărim cuantumul darurilor pe care le oferim lucrării Domnului, de la 5% la 10%! Deci: 10% zecimea Domnului (indiscutabilă și nenegociabilă), plus 10% daruri (tot din totalul inițial).

MINUNEA MINUNILOR! De unde până atunci ne luptam să supraviețuim, acum avem bani destui, se strâng de la o lună la alta. Deși mâncăm bine (în timp de inflație), banii se adună, se întind, parcă ar fi de cauciuc. A zis Dumnezeu: „Puneți-Mă astfel la încercare și veți vedea dacă nu vă voi deschide zăgazurile cerurilor și dacă nu voi turna peste voi belșug de binecuvântare” (Maleahi 3:10).

A făcut-o și o face. Dumnezeu, care „nu poate să mintă” (Tit 1:2). Noi trăim prin minuni, așa cum a zis psalmistul: „În bunătatea Ta, Tu ne ascuți prin minuni, Dumnezeul mântuirii noastre, nădejdea tuturor marginilor îndepărtate ale pământului și mării!” (Psalmii 65:5)

Cine nu crede că înmulțirea pâinilor este adevărată să încerce testul acesta! Noi îl repetăm în fiecare lună și nu ne pare rău. Slavă Ție, Doamne, în veci de veci! Amin! ■

Cine nu crede că înmulțirea pâinilor este adevărată să încerce testul acesta! Noi îl repetăm în fiecare lună și nu ne pare rău. Slavă Ție, Doamne, în veci de veci! Amin! ■

Cine nu crede că înmulțirea pâinilor este adevărată să încerce testul acesta! Noi îl repetăm în fiecare lună și nu ne pare rău. Slavă Ție, Doamne, în veci de veci! Amin! ■

Pastor **Radu Ștefan**, doctor în teologie

APUSUL ISTORIEI

Fiecare popor își cunoaște ziua națională sau ziua de naștere. Însă unele popoare, prin influența lor își sărbătoresc ziua sub privirile întregii lumi. În luna iulie avem două sărbătorite importante: pe 4 iulie și 14 iulie, SUA și Franța, ambele zile rezultând în urma unor revoluții cu impact mult în afara granițelor lor și chiar peste cadrul geopolitic.

Daniel și Apocalipsa s-au ocupat de prezentarea radiografiei profetice a lumii și a puterilor care au controlat-o. Apocalipsa, în special, a fost considerată sigilată și inaccesibilă publicului din pricina conținutului ermetic, înțesat de simboluri care trebuiau înțelese. Însă unele subiecte au stârnit curiozitatea și imaginația multora. Semnul fiarei, 666, a intrat de mult în atenția publică și a devenit subiect de interes având în vedere aria globală de influență, producând totodată neliniști și scenarii înspăimântătoare.

Cum însă semnul acesta este dat de o putere descrisă în Apocalipsa 13, era neapărată nevoie de a identifica fiara cu pricina. Cum s-a ajuns la descoperirea aceasta? Cine sau ce este fiara care impune semnul ei lumii întregi?

Profetia în slujba și pe înțelesul credincioșilor

Primii păzitori ai sabatului din secolul al XIX-lea au abordat cartea Apocalipsa și întreaga colecție de scrieri profetice în mod istoricist, ceea ce însemna că imaginile profetice erau considerate realități istorice sau naturale, transmise într-un limbaj codificat. Problema era să se poată descifra mesajul. De asta se ocupă exegeza și hermeneutica biblică, care încearcă să afle corespondența între imaginile prezentate în text și evenimentul la care fac referire.

Deși această situație poate crea confuzie pentru mulți cititori care nu înțeleg nevoia unei astfel de maniere de a comunica. De ce să complicăm lucrurile când este nevoie de a face cât mai accesibil mesajul pentru a fi înțeles de oricine. Are Dumnezeu interesul să ascundă informații prețioase pentru omul care are nevoie de El?

Deși răspunsul ar necesita o abordare mai largă, un aspect care ne poate ajuta să înțelegem biasurile de comunicare dintre Dumnezeu și om este faptul că suntem captivi într-un război universal. Orice conflict și război își are rădăcinile în acest mare conflict dintre Dumnezeu și Satana. În război, legile se schimbă, iar transmiterea de informații devine foarte complicată și importantă.

Așa cum în Al Doilea Război Mondial faptul că englezii au reușit să decodifice cu ajutorul mașinii de criptare

„Enigma” mesajele germanilor a schimbat soarta războiului, în profetie este necesară descifrarea corespunzătoare a mesajului pe care trebuie să îl înțeleagă cei interesați de soarta lor și care se pregătesc întrucât „mulți vor fi curățiți, albiți și lămurii; cei răi vor face răul și niciunul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți vor înțelege” (Daniel 12:10).

Apocalipsa a fost învăluită de mister și continuă să fascineze prin limbajul său greu de înțeles până azi. Mulți comentatori au considerat cartea ca fiind un corp străin în Scriptură. Chiar Luther spunea că Apocalipsa nu trebuie să facă parte din canonul biblic pentru că nu conține un mesaj clar și folositor creștinilor, de aceea a trecut-o la „altele”, sau „Antilegomena lui Luther”, alături de Evrei, Iacov și Iuda, deci în afara canonului biblic. Iar Calvin avea „dubii serioase despre valoarea acestei cărți” (Drane, 778).

Fiarele se feresc de cifra 13

Apocalipsa 13 este unul dintre cele mai incitante capitole. Protestantismul a reușit să devoaleze prima fiară pe care a identificat-o cu Papalitatea. Devenea clar că între catolici și protestanți nu mai era loc de negocieri după așa descoperire. În felul acesta, Reforma protestantă s-a dovedit a fi mai mult decât un eveniment istoric, generat de un cumul de factori politico-religioși și mult mai mult decât scandalul provocat de un călugăr considerat rebel. Reforma era un moment profetic. Biserica, sub cupola căreia erau adăpostite și supuse popoarele Europei, este identificată cu prima fiară din Apocalipsa 13:1 – „Apoi am stat pe nisipul mării. Și am văzut ridicându-se din mare o fiară cu zece coarne și șapte capete; pe coarne avea zece cununi împărătești și pe capete avea nume de hulă”. Șocul a fost resimțit în întreaga lume. Și mai greu este de perceput impactul psihologic al descoperirii lui Luther pentru enoriașii bisericii.

Dar mai rămânea o fiară de deconspirat.

Chiar în secolul care a urmat secolului protestant a început să apară un interes cu privire la identitatea fiarei cu coarne ca de miel din Apocalipsa 13:11 – „Apoi am

**RADIOGRAFIE
PROFETICA
MUGUREL
ASAFTEI**

„DOMNUL NUMĂRĂ
POPOARELE,
SCRIINDU-LE:
«ACOLO S-AU
NĂSCUT.»”
(PSALMII 87:6)

văzut ridicându-se din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel și vorbea ca un balaur.”

Autorul adventist LeRoy Froom analizează în *Credința profetică a părinților noștri* (1948) modul în care se conturează o interpretare a capitolelor centrale din Apocalipsa. Primul care abordează subiectul este teologul puritan englez Thomas Goodwin, care crede că fiara a doua din Apocalipsa 13 este imaginea protestantă a papalității în biserica reformată. După aproape un secol, în preajma Revoluției americane din 1776, istoricul baptist american Backus arăta către un protestantism asemenea papalității.

După două decenii, alți doi americani congregaționaliști, Jeremy Belknap și John Bacon, au exprimat ceva similar, mergând chiar mai departe, argumentând că libertatea civilă și cea religioasă sunt reprezentate de cele două coarne. În contextul mișcărilor deiste, francmasonice și unitariene din SUA, aceste idei au o oarecare importanță, dar nu reușesc să se impună ca un trend hermeneutic. Deși niciunul din ei nu a punctat decisiv în interpretare și nu a spus despre ce putere politică este vorba în mod concret, semnul indica spre America sau Vestul global.

Convertirea personală în spațiul profetic

William Miller fusese baptist devotat, apoi renunță la credința creștină devenind adept al deismului, curent filozofic care susținea că Dumnezeu nu se amestecă deloc în creația Sa. El a creat Universul, apoi S-a retras și totul merge ca o mașină, pe baza legilor naturale. Dacă este întreținută cum trebuie, va dăinui la infinit. În final, devine membru mason, întrucât gruparea era mai compatibilă cu noua sa orientare filozofică. Apoi va participa efectiv la războiul din 1812. Însă realitatea războiului la care a participat și Miller l-a convins că lumea nu e doar o mașină mecanică și că omul nu e autonom în mod absolut, ci depinde de forțe mai mari decât el. Deprimat de ororile războiului și mirat de minunea că a scăpat cu viață și că țara sa a câștigat războiul, s-a apucat să studieze din nou Biblia, mai ales profeția, cu gândul că Dumnezeu e prezent în lume și acționează direct, chiar dacă invizibil. Ba chiar și-a propus să combată deismul.

Din cartea Daniel a aflat că îngerii pot fi însărcinați nu doar să transmită mesaje, ci și să le interpreteze, așa cum apare în Daniel 8:16 – „Și am auzit un glas de om în mijlocul râului Ulai, care a strigat și a zis: «Gavriile, tâlcuieste-i vedenia aceasta!»”

Așadar, profeția nu mai era un mister de nepătruns, ci trebuia cunoscut codul de interpretare și identificate imaginile simbolice prin entitățile istorice aferente. O sarcină deloc ușoară, dar esențială pentru cunoaștere și dezvoltarea unui caracter creștin. Noile descoperiri nu erau menite să astâmpere curiozitatea și să dezvolte infa-

tuarea celor interesați doar de imaginea lor, cât faptul că ele ajutau la creșterea încrederii în planul divin prin care lumea este sub controlul Său și că fiecare poate lua parte la împlinirea sa.

Descoperirea importanței legii morale imuabile și a credinței în Domnul Isus spre iertarea păcatelor și pentru dezvoltarea chipului Său în omul renăscut au aprins interesul pentru o cercetare și mai atentă a Scripturii. Dar aceste învățături erau blocate de puteri demonice care căpătaseră forme instituționale ecleziale și statale.

Prin urmare, descoperirea simbolurilor din Apocalipsa, în special identitatea fiarei cu două coarne, a dat un avânt nesperat celor interesați să se pregătească pentru a-L întâmpina pe Domnul. Așa cum la prima Sa venire a fost întâmpinat de fiarele politice din vremea Sa, reprezentate de Irod cel Mare, Irod Antipa, Pilat și preoții poporului Său, la revenirea Sa fiarele lumii vor dori să-I distrugă poporul și să distragă atenția de la cel mai important eveniment care va avea loc pe pământ, revenirea Sa în mod vizibil și în cea mai mare strălucire. Și așa cum liderii puterilor politice s-au unit cu liderii religioși iudei, puterile politice se vor uni cu puterile religioase tradiționale și protestante pentru a înăbuși mișcarea de trezire și pregătire spirituală.

Implantul de coarne

Primii adventiști nu au fost atinși de interpretarea teologilor din secolele anterioare, sau nu îndeajuns. Apollos Hale și Josiah Litch au identificat fiara a doua cu Franța, care a dat lovitură de moarte papalității în 1789. Revoluția Franceză a apărut cam la două decenii după cea americană și sunt date care să arate că a fost influențată de ea. (Dorneles, 34)

Interesul primilor adventiști a fost legat de profeția din Daniel 8 și Apocalipsa 14. Legea și credința erau elementele definitorii ale bisericii din timpul sfârșitului. Iar Legea trebuia respectată integral, inclusiv porunca a patra. Contextul cultural, politic și religios era complicat în America. Pe de o parte erau treziri spirituale puternice, pe de alta secularismul devenea tot mai extins.

Încă din 1850, în numărul din martie al revistei *The Present Truth*, George Holt scria: „Noi avem adevărul și poziția noastră privind poruncile lui Dumnezeu și mărturia lui Isus Hristos este corectă.” Dar Legea însemna toată legea, nu doar câteva porunci. Porunca privitoare la sabat era esențială. O lege trunchiată nu putea corespunde învățaturii profetice. Legea trebuia restaurată și fiecare poruncă trebuia păstrată la locul ei. Astfel, pentru Holt închinarea la fiară și la icoana ei era echivalentă cu păzirea primei zile a săptămânii în locul celei de-a șaptea, întrucât făcea parte din legea morală și cuprindea autoritatea explicită a lui Dumnezeu. (Dorneles, 34)

El a înțeles că fiara a doua seamănă cu prima în caracter, când deschid gura, vorbesc la fel. În viziunea sa, cele două coarne reprezintă protestantismul și republicanismul.

Hiram Case merge mai departe și afirmă că a doua fiară înseamnă statul și biserica unite, situație similară cu perioada medievală.

Punctul decisiv avea să fie oferit de John Andrews, care, la doar 21 de ani, scrie un amplu articol în *Review and Herald*, în care arătată că această fiară este diferită de cele zece coarne și că urmează fiarei lovite de moarte în 1789, preluând puterea primei fiare. Faptul că ieșea din pământ arată că este o formă nouă de guvernare, diferită de orice putere precedentă, pentru că nu făcea parte din cele patru fiare descrise în Daniel 7 și nici din cele zece coarne ale primei fiare care ieșea din mare, astfel că nu era o putere din Europa. „Noi înțelegem că cele două coarne denotă puterea civilă și religioasă a acestei națiuni – puterea ei civilă republicană și puterea ei religioasă protestantă” – era concluzia sa. Nicio altă țară sau putere nu poate fi mai bine reprezentată de miel ca „această națiune”, citând Declarația de Independență: „Toți oamenii sunt născuți egali și liberi și au drepturi inalienabile, ca viața, libertatea și năzuința spre fericire.” Astfel, puterea guvernamentală reprezentată de coarnele de miel are ca fundament gândirea balaurului, aceasta fi-

ind capodopera amăgirii. Această fiară va încerca să dea lovitură de grație poporului lui Dumnezeu din timpul final.

Însă Andrews nu a numit această națiune ca fiind Statele Unite ale Americii. (Dorneles, 36)

Încă din 1850 circula o diagramă care cuprindea un poster cu fiara cu coarne de miel ca fiind „icoana papalității” sau „Republica Protestantă a Statelor Unite”. (Dorneles, 35)

În 1854, în *Review and Herald*, Loughborough a semnat articolul „Fiara cu două coarne”, unde a numit fiara ca fiind Statele Unite, întrucât trebuia să fie diferită de Franța, care era unul din cele zece coarne și avea o formă de guvernare republicană (Dorneles, 37). Hiram Edson adaugă și el că tocmai în libertatea religioasă fiara seamănă cu mielul la nivel politic.

Așadar, în anul 1854, identitatea fiarei era deja descoperită. Deși înaintea lor alți teologi protestanți au făcut pionierat în acest subiect, adventiștii au reușit să identifice efectiv puterea politică reprezentată de „fiara cu coarne ca ale unui miel”. În viziunea lor, Statele Unite vor deveni „fiară” în momentul când vor exercita efectiv puterea pentru a restricționa libertatea de închinare și vor impune închinarea falsă printr-un sistem controlat în mod despotic.

De fapt, fiara a doua este asemenea primei fiare, doar că are alte coarne. Termenul folosit în limba greacă *allo thērion* în loc de *heteron thērion* exprimă și mai bine ideea că avem de-a face cu aceeași tulpină genetică.

Nu ne rămâne decât să apreciem curajul și sinceritatea celor de atunci, care au exprimat faptul că țara lor, promotoare a libertății și progresului uman, care le-a permis să gândească liber și să formeze biserica pe care o vor pe baza convingerilor și interpretării proprii, este de fapt cea mai feroce dintre puterile lumii, care va strivi orice fărâmă de conștiință religioasă.

Luther avea să înțeleagă că biserica sa era o fiară care-și devorează enoriașii. Același lucru l-au înțeles și iudeii creștini. Pavel le-a simțit pe amândouă, a fost și persecutor, și persecutat. Aceeași descoperire și pentru pionierii adventiști.

Uimitor de potrivită cu imaginile apocaliptice pare declarația din 1968 a lui H. Kissinger: „Poate fi periculos să fii dușmanul Americii, dar să fii prietenul Americii este fatal.” ■

Mugurel Asaftei, secretar, Conferința Moldova

Bibliografie:

Dorneles, Vanderlei. *The Last Empire*, 2016, Safeliz, ISBN 978-84-7208-596-1.
Drane, John. *An Introduction to The Bible*, ISBN 0-7459-1910-3.
Robertson, Ritchie. *Illuminismul*, ISBN 978-630-319-251-2.

FOBIA FAȚĂ DE „DUMNEZEUL VECHIULUI TESTAMENT”

În numărul anterior al revistei, ați putut urmări istoria ereziilor gnostice din primele secole, de la Simon Magul până la Marcion de Sinope – învățători mistici cu pretenții creștine, care au încercat să plăsmuiască un dumnezeu mai blajin decât Acela care S-a descoperit în Biblia ebraică.

Maniheii

Erezia maniheistă a fost o religie gnostică foarte influentă, fondată de Mani (216–277),¹ un „profet” iranian de cultură aramaică, apărut în regiunea Babilonului. Tatăl său era un gnostic elkesait. În tinerețe, Mani ar fi primit viziuni de la un geamăn al său ceresc, care i-a cerut să părăsească secta elkesaită și să devină adevăratul apostol al lui Isus, cu o adevărată evanghelie. Când influența lui a fost considerată prea mare și numărul adepților în Imperiul Part a crescut, Mani a fost întemnițat din ordinul șahului Wāhram I, la instigația preoților mazdești, după care a murit (sau a fost executat) după o lună de detenție.

Mani a avut ca primă inspirație doctrinele marcionite, bardesane și persane, precum și „Cartea lui Enoh”. Vizitând India, a împrumutat și elemente indiene. Teologia lui era în esență dualistă, subliniind existența a doi dumnezei, unul bun și altul rău („Tatăl Măririi” și „Regele Întunericului”), ca în mazdeismul persan și în marcionism.

Cele două principii antagonice erau numite, în stil iudeo-creștin, lumina și întunericul. Dar dumnezeul cel bun al lui Mani nu este și atotputernic. Pe de altă parte, dumnezeul cel rău este identificat cu Dumnezeul lui Moise, iar evreii și creștinii erau considerați fii ai întunericului, ca și păgânii.

Istorisirea Creației în versiune maniheică amintește de Adam și Eva și de Isus Strălucitorul, dar este plină de fantasmagorii păgâne, cum ar fi Maica Vieții, Fecioara Luminii, Omul Arhetipal și o mulțime de divinități secundare. Manii consideră revelația Bibliei ca fiind depășită, afirmând

că Dumnezeu a vorbit mai întâi prin Zoroastru, prin Buda și prin Isus, apoi prin adevăratul Său apostol – Mani, Paracletul (Mângâietorul) care trebuia să vină.

Maniheii credeau că spiritul este din lumea luminii, iar materia, din lumea întunericului. Universul, omenirea și sufletul uman sunt teatrul și rezultatul conflictului dintre cele două principii, conținând în ele părți de lumină și părți de întuneric. Prin urmare, răul existent în natură nu este creația lui Dumnezeu, ci rezultatul opoziției dumnezeului rău (diavolul).

Mani a lăsat în urmă câteva scrieri și o biserică alcătuită din două clase: aleși și auzitori. Aleșii erau de fapt călugări îmbrăcați colorat, cu vot de asceți, iar auzitorii erau simpli credincioși laici, care aspirau la starea de perfecțiune după moarte. Din categoria aleșilor, ierarhia maniheistă avea prezbiteri, episcopi și patriarh, asemenea ortodocșilor.

Hristos era conceput de maniheii ca Suflet al Lumii (sau Sinele Viu), format din cele cinci elemente ale luminii, un Hristos pătimitor, crucificat în întreaga lume, inclusiv în acele părți de lumină care există în plante și animale. În acord cu aceste sublimе aiureli, „aleșii” erau călugări. Nu se căsătoreau, nu consumau alcool, nici carne, nu recoltau plante, nu găteau – pentru că ar fi însemnat „ucidere”! Găteau pentru ei auzitorii, iar aleșii se rugau pentru auzitori să li se ierte păcatul.²

Aleșii se rugau de patru ori pe zi, iar auzitorii, de șapte ori, după ce mai întâi făceau spălări rituale. Rugăciunile erau niște binecuvântări adresate pe rând lui Dumnezeu, apoi altor entități, între care apostolii și spiritele. Se prosternau de douăsprezece ori, ziua cu fața spre soare, iar noaptea cu fața spre lună. În ce privește speranța mântuirii, nu credeau într-o jertfă ispășitoare a lui Isus pe cruce. Hristosul lor era mai mult eteric, iar mântuirea era înălțarea sufletului în împărăția luminii, prin asceză și prin moarte.

Maniheii au fost cândva principalii competitori ai creștinilor „ortodocși” în încercarea de a

UNIVERSUL, OMENIREA ȘI SUFLETUL UMAN SUNT TEATRUL ȘI REZULTATUL CONFLICTULUI DINTRE CELE DOUĂ PRINCIPII, CONȚINÂND ÎN ELE PĂRȚI DE LUMINĂ ȘI PĂRȚI DE ÎNTUNERIC. PRIN URMARE, RĂUL EXISTENT ÎN NATURĂ NU ESTE CREAȚIA LUI DUMNEZEU, CI REZULTATUL OPOZIȚIEI DUMNEZEULUI RĂU.

înlocui politeismul roman. Marele episcop african Aureliu Augustin a fost un maniheu convertit la creștinism. Unii învățați moderni sugerează că o anumită spiritualitate maniheică a influențat ideile lui Augustin, cum ar fi ostilitatea față de trup și sexualitate.

Maniheii au fost persecutați și executați, atât în Imperiul Roman, cât și în Imperiul Part. Chiar înainte de a lansa persecuția împotriva creștinilor, Dioclețian a decis ca toate scrierile maniheice să fie arse, împreună cu toți adepții care nu renunță public la manieism.

După victoria creștinismului în Imperiul Roman, odată cu domnia lui Teodosiu, călugării maniei au fost persecutați sistematic de regimul creștin, astfel încât în secolul al V-lea aproape dispăruseră în Apus, iar în secolul al VI-lea prea puțini mai rămăseseră și în Imperiul de Răsărit.

Maniheii și-au continuat însă existența în Orient, dincolo de limitele Imperiului Roman creștinat, ajungând până în China, unde au activat între anii 550 și 1370, influențând unele mișcări politice rebele și, prin aceasta, antrenând măsuri represive dure. Chinezii îi numeau *chī cài sī mó* (vegetarieni demonolatru). În Asia Centrală, manieismul a devenit religia de stat pentru scurt timp, după 763, și a supraviețuit până în secolul al XIII-lea. Între musulmani, maniheii au fost inițial tolerați, dar în secolul al VIII-lea s-a instituit o inchiziție islamică pentru identificarea dualiștilor și executarea celor care nu-și renegau erezia.

În Imperiul Răsăritean Ortodox și în Europa catolică, manieismul a mai supraviețuit și prin ereziile neo-maniheice ale priscilienilor, paulicienilor, bogomililor și catarilor, care s-au întins din Egipt, până în Spania, și din Armenia, prin Balcani, până în Franța și Olanda.

Priscilienii

Priscilian (340–385)³ – un nobil spaniol bogat, cult și foarte talentat – a inițiat pe la anii 370 o mișcare ce promova asceza extremă și studiul, având unele caracteristici maniheice. Fusesse atras în această erezie prin intermediul unei rețele gnostice provenind din Egipt. Priscilian a atras mulți laici și trei episcopi de partea lui. Un sinod s-a ținut la Zaragoza, dar Priscilian cu ai lui nici nu s-au prezentat. Mai mult, sfidând sinodul, Priscilian a fost făcut imediat episcop de Avila (380).

Fiind înștiințat, cezarul creștin al Imperiului de Apus, Grațian, a decretat ca priscilienii să fie deposedați de bunurile lor și exilați. Atunci, lide-

rii priscilienii au apelat la Damasus I, episcopul Romei, spaniol de origine, ca să medieze pentru revocarea sentinței. În drum spre Roma, li s-au alăturat și alți suporteri din Galia, între care nu puține femei. Dar cum niciun episcop din Italia nu i-a ajutat, au obținut mijlocitori eficienți prin mituire. Astfel, nu doar că și-au recăpatat posesiunile și posturile, dar au început să-i persecute pe adversarii lor.

Între timp, Grațian a murit asasinat și Maximus i-a luat locul. Noul cezar a convocat un sinod la Bordeaux, în 384, unde Priscillian și o serie dintre adepți au fost condamnați la moarte pentru vrăjitorie. Era primul caz în care imperiul creștin pedepsea cu moartea o erezie. Mai mulți episcopi din Galia și din Italia, inclusiv episcopul Romei, au protestat împotriva acestui mod de a apăra credința. În loc să se rezolve, problema s-a agravat, iar priscilienii s-au înmulțit. Abia după patru sinoade ținute în Spania în secolele V și VI, erezia s-a stins.

Teologia acestei mișcări era manieică, având aceeași obsesie a contrastului carne-spirit, întuneric-lumină, dar mai aproape de ortodoxia bisericii. Priscilienii nu respingeau VT în întregime, ci numai istorisirea Creației. În schimb, ei susțineau apocrifele ca inspirate. Credeau că „oamenii spirituali” (în sensul intelectual și ascetic: „fiii înțelepciunii și ai luminii”) pot judeca toate lucrurile și nu pot fi judecați de nimeni (1 Cor. 2:15).

Priscilienii descurajau căsătoria; celor căsătoriti le cereau abstenența; carnea și vinul erau întotdeauna interzise, chiar și în cele mai mari sărbători. Nu frecventau biserica, ci se întâlneau în case, ca o societate secretă, ai cărei membri erau sub jurământ special.

Noi valuri de marcioniți și maniei, sau „buni creștini”?

Paulicienii au apărut în Armenia, pe la anii 650, cu pretenția de adepți ai apostolului Paul (Pavel) și reformatori ai bisericii oficiale.⁴ Ei se numeau „buni creștini”, iar pe creștinii ortodocși îi numeau „romaniști”. Pionierii lor au fost Constantin, zis Silvan; și Simeon, zis Tit – ambii martiri.

Radicalismul paulicienilor, accentele lor manieice și alianța lor cu iconoclaștii⁵ au antrenat persecuții sălbatice împotriva lor în ultima parte a secolului al IX-lea. Armenia creștină, ca și imperiul ortodox de Răsărit au început să-i persecute

URMĂRIND ISTORIA
EREZILOR GNOSTICE
DIN PRIMELE SE-
COLE, VOM ÎNTĂLNI
ÎNVĂȚĂTORI MISTICI CU
PRETENȚII CREȘTINE,
CARE AU ÎNCERCAT
SĂ PLĂSMUIASCĂ UN
DUMNEZEU MAI BLAJIN
DECÂT ACELA CARE
S-A DESCOPERIT ÎN
BIBLIA EBRAICĂ.

și să-i pedepsească prin exil și măceluri. O parte dintre paulicienii s-au refugiat în regiuni musulmane, unde și-au întemeiat un mic stat independent, zidind cetățile Amara și Tephrike, unde au rezistat cu armele împotriva imperiului. În 867, paulicienii au devastat mai multe cetăți din imperiu, înaintând până la Efes și luând prizonieri preoți. Dar represaliile imperiului ortodox le-au distrus statul în anul 878.

În Armenia, în sec. VIII-IX paulicienii s-au amestecat cu tondrakienii⁶, dacă nu cumva aceștia erau tot o ramură pauliciană revoluționară. Tondrakienii nu acceptau „sfintele taine” ale bisericii oficiale, nici botezul, nici prefacerea mistică a elementelor euharistice, nici sfințenia duminicii, nici îngenuncherea, nici venerarea crucii sau a icoanelor, nici nemurirea sufletului. Unii dintre ei erau complet atei și nu credeau în niciun fel de viață dincolo de moarte. Unii autori îi consideră proto-protestanți.

Paulicienii și tondrakienii au fost exilați în Peninsula Balcanică, unde cu timpul unii au fost convertiți la catolicism, iar alții au supraviețuit până în secolele XVII-XVIII, fiind cunoscuți sub numele de bogomili („iubiții lui Dumnezeu”). În timpul cruciadelor, unii pauliceni deveniseră mercenari deja convertiți la catolicism, în timp ce alții au luptat de partea musulmanilor, ori chiar s-au convertit la Islam.

Bogomili, continuatori ai paulicianismului și influențați de maniheism, au fost cunoscuți mai întâi în Macedonia. Au ajuns până în Rusia Kieveană, iar în Apus au ajuns în Serbia (unde erau numiți în batjocură „babuni”, adică „superstițioși”), apoi în Dalmația, Italia și Franța, unde au fost cunoscuți sub numele de catari (curați) și bugri (bulgari).

Paulicienii și bogomili au continuat să joace un rol cultural și politic în Balcani. Nu puțini dintre ei erau de origine vlahă (aromână). În 1205, paulicienii din Plovdiv au predat vechea cetate imperială în mâinile țarului vlaho-bulgar Ioniță Caloian. În sec. XVII-XIX, bulgari bogomili au locuit și în Banat, unde mai sunt și astăzi bulgari bănațeni în Dudeștii Vechi, Vinga, Breștea, Timișoara și Arad, provenind din strămoși bogomili convertiți la catolicism. De asemenea, rămășițe de pauliceni sunt în Banatul sârbesc (Ivanovo și Belo Blato, lângă Pančevo). O colonie de bogomili, care a trecut la catolicism, a existat și la Cioplea, lângă București.

Bogomili vlahi alungați din Serbia s-au refugiat în Bosnia și în Dalmația, unde au fost numiți patareni. În Bosnia și Herțegovina au întemeiat

un stat, care a stârnit nemulțumirea papilor și pretextele expansioniste ale Ungariei. S-au lansat cruciade împotriva lor și le-a fost impusă inchiziția dominicană. Abia odată cu stăpânirea otomană bogomili au avut mai multă liniște.

Bogomili credeau că Dumnezeu are doi fii. Satanail, fratele mai mare al lui Mihail, s-a răzvrătit împotriva Tatălui și s-a apucat să creeze cerul inferior, pământul și omul. Dar la om s-a încurcat și a fost nevoit să ceară ajutorul lui Dumnezeu, care a dat omului spirit și astfel a devenit om.

După creație, Satanail i-a permis lui Adam să cultive pământul cu condiția de a se vinde pe sine și pe urmașii săi lui Satanail – stăpânul pământului. Pentru a-i elibera pe oameni, Dumnezeu L-a trimis pe Mihail în formă omenească. Acesta s-a identificat cu Isus din Nazaret, care la botez a fost ales de Dumnezeu. Când Duhul a venit în chip de porumbel, Isus a primit puterea de a rupe zapisul de lut al legământului pe care Adam îl făcuse cu Satanail. Astfel, Isus l-a învins pe Satanail și i-a smuls calitatea de „il” (Dumnezeu), transformându-l astfel în Satan.

Creștinismul paulicienilor, bogomililor și catarilor era mai conservator decât al ortodocșilor și catolicilor în multe privințe. De aceea, unii consideră că acuzația de maniheism ar fi fost o simplă invenție sau neînțelegere a adversarilor lor. Totuși, alți „eretici” medievali (e.g. valdezii, lollarzii, husiții etc.) nu au fost acuzați de maniheism. Cel mai probabil, această masă de credincioși rebeli, care s-a împrăștiat cumva din spre est spre vest, nu era uniformă, așa cum se întâmplă și astăzi în diverse mișcări și curente, cu ramurile lor adesea foarte diferite. Este posibil ca doar unii dintre ei să fi evoluat spre maniheism, privind creația prezentă a lumii, trupul, lumea, biserica, imperiul, ca fiind lucrarea unui Dumnezeu rău.

Influențele marcionite asupra acestoreretici sunt însă recunoscute. Paulicienii, bogomili, catarii nu acceptau de obicei Vechiul Testament, ci se concentrau pe Noul Testament și pe unele apocrife. Erau egalitariști, disprețuiau clasele dominante și aveau tendințe rebele. Organizarea lor era simplă și femeile puteau avea acces în categoria aleșilor.

Catarii⁷ și **albigenzii** (catarii din Albi), care se numeau pe sine „buni creștini”, au împânzit sudul Franței și nordul Spaniei în secolele XII-XIV. Împotriva lor s-a trimis o cruciadă teribilă, apoi inchiziția dominicană. După generații de măcel și devastare, pe la 1350 dispăruseră complet, împreună cu civilizația lor înfloritoare.

CREȘTINISMUL PAULICIENILOR, BOGOMILILOR ȘI CATARILOR ERA MAI CONSERVATOR DECÂT AL ORTODOCȘILOR ȘI CATOLICILOR ÎN FOARTE MULTE PRIVINȚE. DIN ACEST MOTIV, UNII CONSIDERĂ CĂ ACUZAȚIA DE MANIHEISM NU AR FI FOST DECÂT O SIMPLĂ INVENȚIE SAU NEÎNȚELEGERE A ADVERSARILOR LOR.

Ca și în cazul maniheilor și al paulicienilor, catarii formau două clase: bonomii (perfecții, total dedicați, celibatari, asceți), și credincioșii de rând, nededicați. Aceștia din urmă puteau primi consolamentul (ritualul perfecțiunii) chiar pe patul de moarte, practicând *endura* (post negru până la moarte), pentru a se întoarce la Dumnezeu perfecți. Nu acceptau botezul, euharistia sau alte sacramente. Femeile catare puteau ajunge în categoria perfecților și puteau deveni conducătoare.

Catarii credeau că Dumnezeu bun este acela al Noului Testament, Dumnezeul lumii spirituale, în timp ce Satan este dumnezeul veacului acestuia (2 Cor. 4:4). Sufletele omenești ar fi îngeri prinși în capcana trupului, a lumii materiale guvernate de dumnezeul rău. Catarii prețuiau în special Evanghelia după Ioan și rolul Mariei Magdalena.

Credința catarilor despre Hristos este descrisă ca fiind spiritualistă: trup aparent, fără înviere. Învierea ar fi doar reîncarnare. Nu mâncau carne, ouă sau lactate, deoarece acestea erau asociate cu actul sexual, asociat cu creația dumnezeului rău. Animalele ar avea suflete reîncarnate și de aceea sacrificarea lor era interzisă. Mâncau doar pește, despre care credeau că ar fi produsul generației spontane.

În căutarea unui Dumnezeu bonom

Dacă mulți eretici medievali L-au respins pe „Dumnezeul Vechiului Testament”, considerându-L rău, ar putea avea o oarecare scuză, pentru că moșteneau o tradiție gnostică rătăcită și nu fiecare credincios avea acces direct la Sfânta Scriptură. Dar ce scuză ar avea un teolog protestant ca Adolf von Harnack (1851–1930) să-l privească pe Marcion ca pe un adevărat reformator al creștinismului?⁸

Această căutare după un Dumnezeu mai bun decât cel biblic i-a antrenat și pe unii adventiști. În anii 1956–1960, Paul Heubach, decanul Seminarului Teologic AZS de la Walla Walla, afirma că Dumnezeu nu distruge pe nimeni: aceasta e treaba Satanei.⁹ În 1969, la un cantonament pastoral în Texas, M. D. Lewis a prezentat aceeași teorie, adăugând că numai păcatul ucide, chiar și în cazul pedepsei finale.¹⁰

În 1979, Fred T. Wright, profesor de tâmplărie la un seminar adventist din Australia, capul unei secte perfecționiste și anarhist-mistice numită „AZS – Odihna de Sabat”, a publicat cartea *Iată, Dumnezeul vostru*, în care doctrina menționată a devenit un principiu major al sectei.

În 1982, fostul pastor american Michael Clute, discipol al lui Heubach, a început să spună că sistemul sângeros al jertfelor n-ar fi fost ideea lui Dumnezeu și că, de asemenea, Dumnezeu nu va aplica pedeapsa capitală. Mai târziu a început să susțină că în cele din urmă toți vor fi recuperați.¹¹

În 1992, Graham Maxwell, teolog adventist foarte admirat, de la LLU, a publicat o carte prin care populariza doctrina că Dumnezeu nu ucide, ca o vedere „matură” despre Dumnezeu.¹² Din scrierile lui Maxwell s-au inspirat și credincioșii români GSM1888, un grup de laici care susține că teoria aceasta „îndreptățește caracterul lui Dumnezeu”.

În ultimele două decenii, un pastor român excentric din Chicago, evoluționist și critic destructiv al Bibliei, a îmbrățișat în mod explicit „reforma” lui Marcion, respingând pe Dumnezeul VT și Creația din Geneza, ca fiind „basmă evreiești”. Nu toți adventiștii care promovează teoria că Dumnezeu nu ucide ajung atât de departe, dar drumul acesta duce într-acolo și chiar mai departe dacă este urmat consecvent.

În 2008, autoarea Marilyn Madison-Campbell a publicat aceeași evanghelie despre bonomia lui Dumnezeu.¹³ În 2011, Paul Cinquemani a publicat același mesaj.¹⁴ Un grup turbulent, condus de E. O. Douglin, din Barbados, foarte asemănător cu GSM1888, s-a separat de biserică, sub numele de „Adevăr Pentru Ultima Generație”. Este vorba de aceeași minciună sfruntată, care contrazice Biblia.

Ron Corson, un specialist oncolog AZS american, susținea în 2008 că „multe părți din Biblie sunt tentative ale omului de a-L reprezenta pe Dumnezeu și, ca atare, presupunerile omului pot colora imaginea lui despre Dumnezeu”. Pare că sună bine, dar ca să-l înțelegem corect, într-un articol condamnă doctrina ispășirii substituționale ca fiind nedreaptă și irațională. Nu degeaba vorbea Pavel despre „nebunia predicării crucii”. Acum înțelegem mai bine de ce Cain nu voia să aducă o jertfă de sânge.

În 2010, un alt medic adventist (Timothy R. Jennings), psihiatru și legist, afirma că focul care i-a distrus pe Nadab și Abihu este „focul adevărului și al dragostei”, sugerând că preoții ar fi fost distruși de propria lor viață de minciună și egoism. Poetic este acceptabil, dar soluția nu este realistă, deoarece nu toți egoiștii și mincinoșii sunt „copleșiți” astfel de dragostea lui Dumnezeu.

Biserica a răspuns acestor valuri de lumină nouă și minunată, atrăgând atenția asupra autorității Bibliei și a Spiritului Profetic.¹⁵

**DACĂ MULȚI
ERETICI MEDIEVALI AU RESPINS
PE „DUMNEZEUL
VECHIULUI TESTAMENT”,
AR PUTEA AVEA O
OARECARE SCUZĂ,
PENTRU CĂ MOȘTENEAU O
TRADIȚIE GNOSTICĂ
RĂTĂCITĂ ȘI NU FIECARE
CREDINCIOS AVEA ACCES
DIRECT LA SFÎNTA
SCRIPTURĂ. DAR CE
SCUZĂ AR PUTEA AVEA UN
TEOLOG PROTESTANT?**

ÎN LOC DE A URMA
CALEA MULTOR RĂ-
TĂCIȚI DIN TRECUT
SAU DIN PREZENT,
PENTRU A DESCO-
PERI UN ALT DUM-
NEZEU, MAI BUN,
AR TREBUI SĂ-L
PREȚUIM ȘI SĂ-L
EXPERIMENTĂM
PE ACELA CARE NI
S-A DESCOPERIT
ÎN BIBLIE ȘI CARE
NE-A CĂUTAT ÎNA-
INTE CA NOI SĂ-L
RECUNOAȘTEM.

Încheiere

În mod inutil și penibil se evită o realitate care traversează întreaga Scriptură: că Dumnezeu este Suveran absolut peste Creație și că, în înțelepciunea și sfințenia Lui, intervine uneori supranatural pentru a întrerupe viața unor oameni.

Dumnezeu face ce știe El că este mai bine atunci când se întâmplă să distrugă sau să permită distrugerea. Nu este o acțiune plăcută (Iov 2:3; Isaia 28:21; Osea 11:8), dar El acționează fără să ne consulte și nu ne cere să-L apărăm în primul rând prin explicații, ci prin încrederea pe care I-o acordăm. El știe că riscă o înțelegere greșită din partea noastră, dar continuă să facă ce crede El că este mai bine, chiar atunci când noi nu-I putem aprecia nici dreptatea, nici dragostea.

În loc de a urma calea multor rătăciți din trecut sau din prezent, pentru a descoperi un alt Dumnezeu, mai bun, sau mai disponibil, ar trebui să-L prețuim și să-L experimentăm pe Acela care ni s-a descoperit în Biblie (Ps. 34:8) și care ne-a căutat înainte ca noi să-L recunoaștem. Va veni și ziua în care ni se va descuia mintea ca să înțelegem paradoxurile căilor lui Dumnezeu, când până și cele mai inteligente chestionări din partea diavolului vor amuți și când orice inteligență va cădea în genunchi, recunoscând că Dumnezeu a fost și este drept și plin de har.¹⁶ ■

Florin Lăiu, profesor de Biblie, pensionar

¹ [https://en.wikipedia.org/wiki/Mani_\(prophet\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Mani_(prophet)), <https://en.wikipedia.org/wiki/Manichaeism>

² <https://en.wikipedia.org/wiki/Encratites>. Interdicția căsătoriei, a cărnii și a alimentelor gătitе, în cazul maniheilor, are precedente în secolele I-II. Sectele iudaice ale esenienilor și terapeutilor avuseseră oarecare înclinații spre celibat, iar gnosticii *encratiți* (*severiani*), urmașii lui Tațian Asirianul (120–180) și ai lui Severus interziceau căsătoria și consumul de carne și vin (must). Chiar euharistia o făceau cu apă. La astfel de învățători, de obicei influențați de gnoze, făcea aluzie Pavel în 1 Tim. 4:1-4 (*didaskaliai daimoniōn*; cf. 6:20 *pseudōnymos gnōsis*). Nu este sigur că toți encratiții erau gnostici. Unii erau destul de aproape de ortodoxie. În orice caz, acest accent pus pe sfințenia adusă de celibat și de renunțarea la anumite alimente a favorizat și a promovat mai târziu monahismul și ascetismul în biserica imperială și medievală, ca expresie a ereziei mântuirii prin merite (suferință, nevointă, ascultare, mortificare).

³ <https://en.wikipedia.org/wiki/Priscillianism>.

⁴ Întrucât Constantin-Silvan s-a născut lângă Samosata, este ispititoare ideea că provenea dintre adepții excentricului episcop Paul de Samosata (200–275), care era nontrinitar (monarhianist, adoptionist).

⁵ Lit. „spărgătorii de icoane”. Așa au fost numiți împărații bizantini și adepții lor în timpul controversei cu privire la uzul icoanelor în biserică, în secolele VIII-IX.

⁶ <https://en.wikipedia.org/wiki/Tondrakians>.

⁷ <https://en.wikipedia.org/wiki/Catharism>.

⁸ Adolf Von Harnack, *History of Dogma*, vol. I. Translated by N. Buchanan, Published by Boston, Little, 1901: 266-281. <http://www.gnosis.org/library/marcion/Harnack.html>.

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Brinsmead <http://great-controversy-movie.com/blog/?p=249>.

¹⁰ http://godslastcall.org/heavenly_parents.html.

¹¹ Michael Clute, *Into The Father's Heart: A Shocking Revelation*, Woodburn, OR, 1982, 2005.

¹² A. G. C. Maxwell, *Servants or Friends? Another Look at God*, 1992. www.pineknoll.org/all-audio-resources.

¹³ M. Madison-Campbell, *Light Through the Darkness: A Vindication of the Character of God* (2008); *The Language of Heaven; The Seventh Era* etc.

¹⁴ P. Cinquemani, “Oh, My God”, *Liberty*, 2011.

¹⁵ Frank B. Holbrook, „Does God Destroy?”, BRI March 20, 1985; Tim Crosby, „Does God Get Angry?” *Ministry* / July / 1990; Frank Hasel, „The Wrath of God”, *Ministry*, november / 1991; Steve Wohlberg & Chris Lewis, *The Character of God Controversy*, Nampa, Idaho; Pacific Press, 2008.

¹⁶ Ps. 97:7b; Is. 45:23; Rom. 14:11; Ap. 16:7.

EVENIMENTE BIBLICE

Despre ce eveniment biblic este vorba?

Alina Chirileanu,
director asistent în cadrul
Departamentului Copii,
Uniunea de Conferințe

Răspuns: 1. Isus hrănește cu pâine și pești mulțimea. 2. Isus merge pe apă. 3. Isus transformă apa în vin la nuntă. 4. Isus potolește furtuna.

ORIGINI & PERSPECTIVE

„Nu avem a ne teme de nimic pentru viitor, decât de a uita calea pe care ne-a condus Domnul și învățătura Sa din istoria trecutului nostru.”

Ellen G. White, *Schițe din viață*, p. 196

Admitere licență și master
12–22 IULIE & 2–9 SEPTEMBRIE* 2024

*Sesiunea de admitere se organizează doar dacă rămân locuri disponibile

Teologie
adventistă
pastorală

Asistență
socială

Pedagogia
învățământului
primar și preșcolar

Scoala Postliceală
Sanitară „Doctor Luca”

Inovație în Educație și
Responsabilitate Socială

Teologie și misiune
adventistă contemporană

Împreună de **100** ani de ani

Instruiește mintea, Transmite valori, Afirmă credința!

021 369 53 50
0744 685 123
uadventus.ro

0744 157 723
fb.com/scoalapostlicealadrucacernica

